

DÁTUM

SZABADELVŰ
POLITIKAI
NAPILAP

II/59.

»S MOST A DOLOGRA«

8,10 Ft

Elvtárs, figyelj!

Elvtárs, figyelj! Ugye téged is elszámoltatnak, és persze te sem félsz semmitől? Ülünk majd a tekintetes bizottság előtt kissé magunkba roskadva, szerényen, meggyötörten, mert minket üldöz a sors, minket félreértettek. Pedig tiszták és jó szándékúak voltunk mindig. Elvtárs, figyelj! Arra azért vigyázz, hogy a szerepedet ne játszd túl. Ne hozd a bizottságot kellemetlen helyzetbe, mert még megfelelkeznek magukról, s olyat kérdeznek, amit nem kéne. Csak ügyesen. Ahogy mindig is csináltuk, ha valami kiderült, s magasabb helyről feddőt intelmeket lödöztek felénk dühös pillantások kíséretében. Na, szóval. A lényeg. Új nyugodtan a széken, amikor faggatnak. Végül is úgysem tudhatnak meg semmit, ha te nem szúrod el. Nekünk mindenről van számlánk. Az utolsó csavaranyáról is. Sőt számlánk van arról is, hogy Bözsike ángyunk megpucolta a villácskánk ablakait. A számla a lényeg, hisz elszámoltatnak, s holnap már tiszták leszünk, holnap már senkinek nem lesz joga kétségbe vonni, hogy miénk, ami a miénk. Mi most mindenről elszámolunk. A lényeg pedig a számla.

Azt mondd, hogy ez a sok számla önmagában is gyanús? Azt mondd, a polcokon nem őriznek tíz évre visszamenőleg számlákat? Ugyan. Ők elszámoltatnak, mi elszámolunk. Ez itt a lényeg. Nem a számla. Ne feledd el, hogy ők is a mi neveltjeink. Mi juttatuk őket ahhoz a székhöz, néhány sajnálatos kivétellel. Hát ne

félj. Tanúsíts illő szerénységet, süsd le szemed, s rebezd elhaló hangon, dehogyan tudtál te arról, hogy fránya beosztottaid mit műveltek hátad megett. Háborodj fel: te sosem fogadtál el tsz-elnököktől ajándékot. A te kocsidat sosem pakolták tele földi jókkal. Gyötörd meg agyadat, tégy úgy, mintha emlékeid legmélyebb kútjáról próbálnád meg felhozni az igazság kristályvizét. Végül jusson eszedbe, hogy egyszer, egyetlen egyszer valóban megpróbálták megvesztegetni. Meséld el alaposan kiszínezve, miként is hozott sofőröd egy csokor virágot a tsz-irodából a méltóságos asszonynak, az elnök hódolata jeléül. De te – ezen a ponton emeld fel kissé a hangodat – visszaküldted, hogy még a gyanú árnyéka se vetülhessen tiszta nevedre. Magadban persze tisztában vagy vele, hogy egy vacak csokorral nem hagyta magad kifizetni, naná hogy visszaküldted.

Ezután már jöhetnek a keresztérdéseikkel, te tiszta vagy. Viselkedj úgy, mint egy kisgyerek, aki vasárnap ebéd előtt elcsent a tálalóról egy darabka cukros piskótát, s most anyja szidja. Illedelmesen, meghatódva. Vigyázz, hogy ki ne törjön beléd a röhögés: elég lenne egy kisvárosi rendőr őrmester ahhoz, hogy az orrodon lévő cukor feltűnjön neki. De hát a bizottság nem rendőrökből áll, meg különben is, a rendőrök is a mi neveltjeink. Szóval nyugi. Semmi izgalom. A dolgok így rendjénvalók.

- csik -

Be kell-e zárni a bányákat?

(MDF-vélemény az 5. oldalon)

Lesz-e Magyarországon Igazság?

(Beszélgetés Vészi Jánossal a 6. oldalon)

Vihar előtti-e ez a csend?

(Erdélyi jelentés a 3. oldalon)

Tisztelt

Választópogár!

Köszönti önt a Vállalkozók Pártja.

A Vállalkozók Pártjának az egyéni, a területi és az országos választásokon induló képviselőjelöltjei az alábbi programjavaslatokat ajánlják önnek:

- A tulajdonreform azonnali beindítását, a reprivatizációs eljárások megkezdését, s három éven belüli befejezését.

- Egy olyan hitelpolitikát, amely lehetővé teszi az elmúlt 40 esztendő alatt fejlesztési lehetőségeitől megfosztott vállalkozói réteg műszaki és technikai fejlődésének megkezdését és fokozatos felzárkózását.

- Új bankrendszer kialakítását kérjük, amelyben külön kiemelt kap a magán- és kisvállalkozók bankrendszerre.

- A lineáris személyi és jövedelemadó-rendszert követeljük.

- Az állami költségvetésbe bármely magyar állampolgár betekintést nyerjen.

- reprivatizációval kapcsolatban kártalanítást követelünk azok számára, akiknek 1948-ban és 1949-ben államosították vagy szövetkezetbe hurcolták vagyontukát.

- Összességében olyan adórendszert és adópolitikát, amelynek célja a vállalkozások élénkítése, s nem egy folyamatos, mindent elvonó keresetszabályozás.

(folytatás a 4. oldalon)

Emberi jogi aktivisták ellen

Havannában csütörtökön „több ezer ember tüntetett egy kis csoport ellenforradalmi gyűlése miatt” amelyet egy magánlakásban tartottak – jelentette a Prensa Latina hírlapgyőrség. Négy nap leforgása alatt ez már a második eset, hogy „a szomszédok felfigyeltek egy ilyen találkozóra, sőt fel is léptek ellene”. Az első viszont azóta, hogy Kuba szerdán kategórikusan elutasította az ENSZ emberi jogi bizottságának rá nézve sérelmesnek tartott határozatát. „Az ellenforradalmárok nem maradnak büntetlenek” – mondta akkor Fidel Castro kubai elnök.

A jelentés szerint a szomszédok dél felé észlelték, hogy „öt, közismerten a forradalommal szemben álló személy találkozót tart”. (Nyugati források szerint emberi jogi aktivistákról van szó, akik Gustavo Arcos lakásán tartottak ülést. Az ő fivéréit és társait zaklatta hasonló, de kisebb tömeg hétfőn, Havanna egy másik kerületében.) Az ötórás tüntetésen a tömeget egyetemisták és középiskolás diákok szolgáltatták. A kubai televízió híradója felvételeket mutatott a tüntetésről, és meg is szólaltatott néhány résztvevőt. Ők kijelentették, hogy „nem tűrhetnek el tovább ilyen ellenforradalmi rendezvényeket, mert a szervezők a szét-húzás magvát akarják elhínteni a nép között”.

Az előrs már Moszkvában van

Horn Gyula ma utazik

A Magyarországon állomásozó szovjet csapatok kivonásáról szóló szerződésről folyó tárgyalások utolsó szakasza kezdődött meg pénteken Moszkvában. A tárgyalásra Somogyi Ferenc külügyi államtitkár vezetésével küldöttség utazott a szovjet fővárosba. A küldöttséget a repülőtéren Ivan Aboimov szovjet külügyminiszter-helyettes köszöntötte.

A delegáció tagja Borsits László, a Magyar Honvédség vezérkari főnöke. Megfigyelő a 12 párti megállapodás értelmében három ellenzéki párt képviselője. Az MDF-ről Raffay Er-

nő országgyűlési képviselő, az SZDSZ-től Demszky Gábor, a FIDESZ-ről pedig Kósa Lajos érkezett Moszkvába. Szovjet részről a tárgyaló csoportot Ivan Aboimov vezeti.

Ma várják Moszkvába Horn Gyula külügyminisztert, aki egynapos látogatása során tárgyal Eduard Sevardnadze szovjet külügyminiszterrel. Megbeszéléseik végén írják alá a tervek szerint a haderőkivonási megállapodást. Moszkvából való hazautazása előtt Horn Gyula sajtóértekezletet tart a szovjet külügyminisztérium sajtóközpontjában.

Litvánia válni készül

Litvániában csütörtökön eldőlt, hogy a kétharmados parlamenti többséggel rendelkező litván össznépi mozgalom, a Sajudis az új összetételű törvényhozás szombati első ülésén kezdeményezi az 1918-as függetlenségi nyilatkozat megerősítését, ami egyet jelent a Szovjetuniótól való elszakadással.

A kiválás közelségét jelezte már az is, hogy Mihail Gorbacsov a hét elején Algirdas Brazauskassal, a Független Litván Kommunista vezetőséjével, a parlament elnökével folytatott tárgyalásain értésre adta: a kiválás esetén rendezni kell a számlát. A litván rádió jelentése szerint ebben az esetben Moszkva nem kevesebb mint 21 milliárd rubelt követel az egykori beruházásokért és az elmaradó áruszállításokért cserébe, s a továbbiakban konvertibilis valutában kívánja elszámolni a két ország kereskedelmi forgalmát.

Miről is van szó? Egyrészt a hárommillió lakosú balti állam számára hatalmas terhet jelent a moszkvai követelés, s eleve lehetetlen a konvertibilis elszámolásra való azonnali áttérés. Litvánia a realitások figyelembevételét kérte számon Moszkvától. Litvánia ugyanis az elmúlt évtizedekben számos függőségbe került a szovjet gazdaság egységével. A nyersanyagokban és energiahordozókban szűkölködő köztársaság eddig átlagosan a világpiaci árak harmadának megfelelő szovjet belső árakon jutott hozzá ezekhez, így a konvertibilis elszámolás bevezetése azonnali csődöt jelentene a köztársaság számára. Másrészt a köztársaságban termelt áruk elsősorban szovjet igényeket elégítenek ki, s többségük versenyképtelen a világpiacon.

Ezért – legalábbis kezdetben – minden bizonnyal fennmaradnak majd a Szovjetunióval kialakult gazdasági kapcsolatok, s csak fokozatosan vezethető be a világpiaci árakon történő kereskedelem és a konvertibilis elszámolás. Külföldi tőkebefektetés nélkül viszont aligha sikerül versenyképessé tenni az elmaradt gazdaságot.

Vezető litván közgazdászok szerint a külföldi tőke érdeklődését az is felkeltheti, hogy a köztársaság már fekvéséből eleve adódóan a nyugati cégek számára egyfajta „ugródeszkaként” jöhet számításba. Noha Litvánia nyersanyag- és energiakészletekkel nem rendelkezik, a munkaerő nemzetközi mércével rendkívül olcsó, ugyanakkor a szovjet átlaghoz képest lényegesen képzetesebb. Mindez lehetővé teszi, hogy viszonylag olcsón, magas technikai színvonalon álló termékeket lehessen ott előállítani.

A külföldi tőke bizalmához azonban mindenképpen politikai stabilitásra van szükség a balti köztársaságban. Egyelőre viszont a litván függetlenség kérdése inkább sokismeretlenes egyenlethez hasonlítható. Nem kis szerepet játszik majd az is, hogy miképpen reagál a világ a független Litvánia létrejöttére, s egyelőre csak a Gorbacsov által megfogalmazott moszkvai reakció ismert. Másrészt hátra van még az egyezkedés a Szovjetunióval, amely ugyancsak kemény diónak ígérkezik.

Márkamanőverek

A jövő vasárnapi keletnémet választás első és egyben utolsó is: első, mert az NDK-ban még soha nem volt szabad választás, s utolsó, mert ez az államképződés minden kétséget kizáróan megszűnik. Az egységes Németország elől még csak nem is fokozatosan hárulnak el az akadályok – szélsőberek, alig követhetőek a fejlemények.

Az egyik akadály – az Odera-Neisse határ problémájára – elhárulni látszik. Most a fő téma, tartozzon-e tömbhöz, vagy legyen semleges az új egységes Németország. Van azonban még valami, és ha nagyon ószinték akarunk lenni, a kisembert nem annyira a fenti, fennköltnek látszó problémák izgatják, hanem egy egészen más típusú: ha az egysülés első szakasza, a valutaunió megvalósul, mi lesz a keletnémet márkával? Mert nem csak a magyarok vádolhatóak némi spekulációs hajlammal. Az NDK-ban is megkezdődött az izgatott pusmogás, ki, mivel, hogyan járhatna jobban, legjobban.

Részint nyilvánvaló, hogy a mestersegesen alacsonyban tartott keletnémet árak egy új gazdasági – piacgazdasági – rendszerben nem tarthatóak, részint egyelőre nem látszik, milyen mértékben – és milyen árfolyamon – lehet majd a megszűnő keletnémet márkát átváltani. A nyugatnémet sajtó kiszivárogtatása reálisnak tűnik: készpénzből csak igen korlátozott mennyiséget váltanának át a roppant vonzó és

persze nem sok valóság tartalmú 1:1 arányban. Valamilyen határt kell szabni a takarékbetétek átváltásánál is, és nagyon logikusnak látszik, hogy határidőt adnak meg, vagyis csak a meghatározott napig – amikor még a legbátrabbak se gondoltak volna sem az egysülésre, sem a valutaunióra – betett megtakarítások érnék ugyanannyi nyugatnémet márkát. Nem jelenti ez azt, hogy a fennmaradó keletnémet márká veszendőbe megy, ám annak átváltásához olyan árfolyamot szabnak, amin már nem olyan jó üzlet...

Bár a részletek még homályba vesznek, annyit azért az NDK-polgár is fel fogott, hogy mostanság nem érdemes gyűjtögetni a keletnémet márkát. Vad felvásárlás kezdődött – mármint az NDK-ban, ahol a takarékszámláiról ismert polgár a nem betét formájában bankban tartott pénzétől szabadulni igyekszik, s – amíg persze az árukészletek egyáltalán tartanak – megkezdődött a felvásárlás, mindenből, ami rakározható...

De a keletnémet márkát a csodálatos átváltása nemcsak az NDK polgárait izgatja. Megkezdődött a szokásos spekuláció – nálunk is, Ausztriában is (a rossz nyelvek szerint éppen azért, mert nálunk már kifogyott...) a nyeréskedni vágyók vadul vásárolják. S még azt sem tartják riasztónak, hogy bizony lehet: nagyon-nagyon ráfizetnek...

Lengyel vezetők Párizsban

Katonai tiszteletadással fogadták pénteken délelőtt Párizsban az egy napos hivatalos megbeszélésre érkezett lengyel vezetők: Wojciech Jaruzelski köztársasági elnököt és Tadeusz Mazowiecki miniszterelnököt. A lengyel vezetők mindenekelőtt a német egyesítés kérdéséről folytatnak tárgyalásokat Francois Mitterrand köztársasági elnökkel és Michel Rocard miniszterelnökkel. A tárgyalásokon a két ország külügyminisztere is részt vesz. Ez az első eset arra, hogy a lengyel államfő és a kormányfő együttesen tesz hivatalos látogatást, mintegy annak tanúságaként, hogy a német egység kérdése s ezzel kapcsolatban Lengyelország nyugati határának biztosítása az egész lengyel nemzetet egyaránt érintő kérdés, ahol nincs alapvető véleményeltérés a különböző politikai erők között.

A francia sajtó pénteken reggel első oldalon, nagy címmel foglalkozott a látogatással, kiemelve: a varsói vezetők Franciaország támogatását kérik ahhoz, hogy Lengyelország, mint közvetlenül érintett fél, bekapcsolódjék a német egyesítésről folytatandó nemzetközi tárgyalásokba és nemzetközi biztosítékokat kapjon határa sérthetlenségére.

Heti eseménykrónika

Szombat: Jiri Dienstbier csehszlovák külügyminiszter a NATO brüsszeli székhelyén tárgyalt - Bush amerikai elnök külön megbízottja a hondurasi fővárosban tárgyalt a nicaraguai kontrák fegyvereseivel - Csehszlovákiában feloszlatták a régi szakszervezeti szövetséget és új tömörülést hoztak létre - amerikai-japán csúcstalálkozó volt Kaliforniában;

Vasárnap: helyhatósági választásokat tartottak a Szovjetunió három legnagyobb köztársaságában, az Oroszországi Föderációban, Ukrajnában és Belorussziában - Szófiában tárgyalt, majd Belgrádba utazott Joao de Deus Pinheiro portugál külügyminiszter, az Európa Tanács külügyminiszteri Bizottságának elnöke és Catherine Lalumière főtűtár;

Hétfő: Moszkvában kezdett tárgyalásokat Hans Modrow, keletnémet kormányfő - a nicaraguai választások végeredménye szerint az ellenzék nem szerzett többséget a parlamentben - véglegesen hazatért Allende özvegye Chilébe - Bukarestben eltávolították a Lenin-szobrot - Washingtonba utazott Andreotti olasz kormányfő - Hollandiába látogatott Kárpáti Ferenc honvédelmi miniszter - hivatalos látogatásra Párizsba érkezett Husszejn jordániai király - magyar napok kezdődtek Nyugat-Berlinben;

Kedd: Washingtonban tárgyalt Andreotti olasz kormányfő - puccskísérlet volt Afganisztánban - a cseh parlament Csehország nevével Cseh Köztársasággá változtatta a bonni állásfoglalást - Helmut Kohl a NATO brüsszeli központjában kezdett tárgyalásokat - Nelson Mandela Eiópába látogatott - Francois Mitterrand francia elnök Willy Brndt nyugatnémet szociáldemokrata vezetővel tanácskozott;

Szerda: megkezdődött az OKP utolsó kongresszusa - a puccskísérlet leverésének bejelentése ellenére Afganisztánban folytatódott a harcok - megtartotta utolsó ülését az NDK Népi Kamarája - nagy jelentőségű beszédet mondott Fidel Castro;

Csütörtök: Marian Calfa csehszlovák miniszterelnök Prágában fogadta Alois Mock osztrák külügyminisztert - elfogadta a nyugatnémet Bundestag a lengyel-német határ szavatolásáról szóló határozatot; Jaruzelski nem teljesen kielégítőnek nevezte a bonni állásfoglalást - Helmut Kohl a NATO brüsszeli központjában kezdett tárgyalásokat - Nelson Mandela Eiópába látogatott - Francois Mitterrand francia elnök Willy Brndt nyugatnémet szociáldemokrata vezetővel tanácskozott;

Péntek: német-német tárgyalások kezdődtek Berlinben az egyesítésről - Párizsban kezdett tárgyalásokat a lengyel államfő és a kormányfő - kormányátalakítást jelentettek be Szöulban

Harc a fejadó ellen

Heves összetűzésekre csaptak át csütörtökön este Londonban és környékén az Anglia-szerte napok óta tartó fejadóellenes tüntetések. Hackneyban, a brit főváros egyik legszegényebb kerületében, ahol a lakosság mintegy negyvenöt százalékát ázsiai és afrikai bevándoroltak és leszármazottaik alkotják, a tanácsházát kétezeres tömeg ostromolta meg. Háromszáz rendőr rohamozta meg a tüntetőket, hogy feloszlásra bírja őket. A főváros környéki Swindonban a rendőrség erősítéseket kért, amikor a tüntetők a helyi városháza kapuját próbálták betörni. A minden tizennyolc éven felüli lakosra egyenlően kivetett fejadó elleni tiltakozásként a swindoni tüntetők Margaret Thatcher miniszterelnök-asszonyt jelképező bábfigurát gyújtottak meg a tanácsház előtt. Margaret Thatcher asszony a „demokrácia tagadásaként” bélyegezte meg az erőszakos cselekményeket az alsóház interpellációs vitájában. Neil Kinnock, a munkáspárti ellenzék vezére szintén elítélte az erőszakot, de a leghatározottabban visszautasította azokat a konzervatív vádakot, amelyek a Munkáspárttal hozták kapcsolatba a „zavargásokra bujtogató szélsőbalos militánsokat”.

A hét folyamán több tucat angliai városban történtek összetűzések az egyre hevesebbé váló tüntetéseken. Az új községi adó április elsejével lép hatályba Angliában és Walesben. Skóciában, ahol már tavaly bevezették, egymillióra becsülik azoknak a számát, akik a Skót Nemzeti Párt által kezdeményezett „polgári engedelmességi mozgalomhoz” csatlakozva tagadják meg a fejadó befizetését.

Szovjet választások

A képviselőjelöltek töredéke vette csak sikert az első akadályt az oroszországi, a belorusszai és az ukrainai parlamenti és helyhatósági választásokon. Így egyelőre ismeretlen a jövőbeli parlamentek összetétele a három szovjet köztársaságban.

Az Oroszországi Föderációban a parlamenti helyek kilencven százaléka betöltetlen maradt az első forduló után. A központi választási bizottság pénteki tájékoztatása szerint az 1068 parlamenti hely közül csupán 110 sorsa dőlt el az első fordulónál, ugyanis a választókörzetek zömében a sok jelölt közül egyik sem sikerült többséget szerezni. Így a második fordulóra maradt a döntés: ott már csak a legtöbb szavazatot kapott két jelölt verseng a képviselői helyért.

Figyelemre méltó ugyanakkor, hogy az első fordulónál megválasztott képviselők között feltűnően magas, mintegy harminc százalékos a párt- és

A második forduló

állami apparátusban dolgozók aránya. A jelentésből nem derül ki, hogy az apparátusi képviselőknek hány jelölt ellenében sikerült bejutniuk a parlamentbe. Noha sok körzetben hatnál is több jelölt versengett, harminchárom választókörzetben – a korábbi évek általános gyakorlata szerint – mindössze egy jelölthez adhatták le szavazatukat a választók.

Figyelemre méltó az is, hogy a megválasztott ismertebb politikusok közül egyedül Borisz Jelcin sikere egyértelmű, aki tizenegy vetélytárs ellenében győzedelmeskedett. Sikeréből az sem von le semmit, hogy volt első titkárként Szverdlovskban a hazai pálya előnyét élvezte. A többi győztes közül például Vitalij Vorotnyikov, az Oroszországi Föderáció Legfelsőbb Tanácsának elnöke, vagy Alekszandr Vlaszov parlamenti elnök a köztársaság távoli körzeteiben egy-két helyi jelölt ellenében aratott sikert.

Ukrajnában a 450 parlamenti hely közül 122 sorsa dőlt el az első fordulónál, míg Belorussziában a jelöltek egyharmada vette elsőre az akadályt. Ukrajnában már az első forduló után kitűnt azonban, hogy a különböző társadalmi szervezetek, köztük az Ukrán Népront (RUH) által alkotott „demokratikus listának” sok mandátumot sikerült megszerezni a parlamentben. Az előzetes prognózisok szerint a parlamenti helyek egyharmadát mondhatja magáénak a „demokratikus lista”. Hasonló arányban várható az apparátusi emberek bekerülése is a parlamentbe.

Noha hivatalos végeredmény az első forduló eredményéről csak a jövő héten várható, a második forduló előtt továbbra is nyitott a kérdés: sikerül-e majd a reformok híveinek többségbe kerülni a három köztársaság parlamentjében és helyi hatalmi szerveikben?

A VILÁG HÍREI

– **Chilében** rendkívüli biztonsági intézkedések közepette készülnek Patricio Aylwin elnöki beiktatására, amelyre vasárnap kerül sor. A világ minden részéről összehozták az állam- és kormányfőket, delegátusok bizottságára tízezer rendőr ügyel péntek reggel óta. A Magyar Köztársaság képviselőjében Jakab Róbertné, az országgyűlés alelnöke vesz részt az ünnepélyes aktuson, a chilei elnök alkotmányos eskütelésén. A beiktatási ünnepséget a chilei kongresszus új székhelyén, Valparaisóban rendezik.

– **Heves harcok** robbantak ki csütörtök este San Salvadorban a kormányerők és a Farabundo Marti Nemzeti Felszabadítási Front (FMLN) egységei között. A salvadori hadsereg szóvivője az AFP francia hírügynökségének elmondta, hogy az FMLN egységei helyi idő szerint este kilenc órakor indítottak akciót a főváros egyik külvárosában lévő katonai létesítmények ellen. (Novemberben ugyanez a munkáskertül volt a harcok egyik központja.) Egész éjszaka nehéztüzérségi fegyverek és géppisztolyok hangját lehetett hallani. A főváros felett helikopterek köröztek.

– **Kínai kormányforrások** megerősítették, hogy Kim Ir Szen észak-koreai elnök áprilisban átadja a hatalmat fiának, Kim Dzsong Ilnek – jelentette pénteken a Kyodo japán hírügynökség. A pekingi források szerint Kim Ir Szen arról tájékoztatta

a kínai vezetőket, hogy április 15-én, 78. születésnapján mond le fia javára.

– **Több ezer ember** tüntetett csütörtökön Haiti fővárosában Prosper Avril államfő lemondását követelve. Az elnöki palota körül felvonuló tüntetők szétoszlására kivezényelt katonaság löflegeket is bevett. A helyi rádió szerint hárman életüket vesztették és sokan megsebesültek.

– **Daniel Ortega**, Nicaragua jelenlegi elnöke kijelentette, hogy április 25-ikén akkor is átadja a hatalmat az ellenzéknek, ha addigra a kontrák nem számolják fel fegyveres szervezeteiket. Az elnök Managuában a Nemzetközi Nőnap alkalmából rendezett nagygyűlésen mondott beszédében először közölte ilyen egyértelműen, hogy minden körülmények között átadja a hatalmat utódjának, Violeta Chamorro megválasztott elnökasszonynak.

– **Albánia** szeretne részt venni a Helsinki-2 elnevezésű európai biztonsági és együttműködési konferencián – közölte az olasz külügyminisztérium szóvivője New Yorkban. Albánia az európai országok közül egyetlenként nem vett részt az európai biztonsági és együttműködési értekezlet egyik rendezvényén sem. Nem tagja a politikai és katonai szövetségeknek. Az elmúlt hónapokban ugyanakkor az albán képviselők aktívabban vesznek részt a balkáni regionális szervezetekben, és megnyi-

tották az ország kapuit a külföldi üzletemberek, újságírók és turisták előtt.

– **A kolumbiai M-19** (Április 19-e Mozgalom) elnevezésű szélsőséges fegyveres szervezet mintegy ezer tagja csütörtökön – két nappal a dél-amerikai országban tartandó parlamenti és helyhatósági választások megtartása előtt – a Szocialist Internacionálé képviselőinek jelenlétében letette a fegyvert. Ezzel lezárult az a 17 hónapos időszak, amelynek során a bogotai kormány és az M-19 képviselői tárgyalásokat folytattak a szervezet társadalmi visszailleszkedésének feltételeiről.

– **Az Európai Közösségek** nyilatkozatban szólította fel az indonéziai hatóságokat, hogy állítsák le az 1965-ös puccskísérlet után halálra ítélt személyek kivégzését, miután kiderült, hogy az elmúlt három hónapban hat olyan foglyot öltek meg, aki 25 éve börtönben volt. Indonéz kormányforrások eheti tájékoztatása szerint múlt év decemberében két politikai foglyot, február 16-án pedig Szukarno volt elnök négy testvérét végezték ki. 1965 szeptemberében a maoista Indonéz Kommunista Párt aktív részvételével katonai államcsínyt szerveztek Szukarno elnök megdöntésére. A puccskísérletet megküszöbítették, s utána több százezer felkelőt és velük rokonszenvezőt meggyilkoltak.

Feszült kínai helyzet

Hivatalosan meg nem erősített hír szerint pénteken megkezdődött a Kínai Kommunista Párt Központi Bizottságának ülése, amely az előrelépésekből ítélve március 13-ig tart.

Kínai pártforrás tudni véli, hogy a Központi Bizottság ülésének két fő napirendi pontja van: megvitatják a nemzetközi helyzetet, különös tekintettel a Szovjetunióval és a kelet-európai országokban zajló folyamatokra, és Kína kapcsolataira a fejlett tőkés országokkal, mindenekelőtt az Egyesült Államokkal, Japánnal és Nyugat-Európával.

Ennél is fontosabb napirendi téma azonban a belpolitikai helyzet értékelése, tekintettel a Kínai Kommunista Párt és a tömegek közötti kapcsolatok meglazulására a tavaly júniusban Pekingben végrehajtott katonai akció következtében. Az adott helyzetben, amely a legfelsőbb kínai párt- és állami vezetők szerint is „bizonytalansági tényezőktől terhes”, a pártvezetés olyan intézkedések meghozatalára készül, amelyek segítségével erősíteni kívánja saját helyzetét, és meg szeretné szilárdítani az egyelőre bizonytalan társadalmi egységet és stabilitást.

Megfigyelők szerint a legfelsőbb kínai pártvezetés tanácskozására olyan időpontban kerül sor, amikor az elégedetlenség újabb jelei észlelhetők általában a lakosság, de különösen az értelmiség, az egyetemi és a főiskolai diákság körében. A kínai vezetők okkal tart attól, hogy a következő hónapokban a tavalyhoz hasonló megmozdulások történhetnek. Erre szólítanak fel azok az illegálisan terjesztett röplapok, amelyek az egyetemeken fedezték fel a közbiztonsági szolgálat, s amelyek létezését a napokban megerősítette Csen Hszü-tung, Peking keménykezű polgármestere, aki jelentős szerepet játszott a tavalyi diákmozgalom leverésében.

A polgármester nyugati újságírók kérdéseire válaszolva ugyan hangoztatta, hogy a vezetés nem tart az esetleges politikai megmozdulásoktól, mert minden eszközzel rendelkezik ahhoz, hogy a párt és a kormány ellen irányuló akciókat csírájában elfojtsa.

Csiao Si, a közbiztonságért felelős első számú kínai pártvezető azt mondta, hogy „változatlanul súlyos problémák jellemzik Kínában a közbiztonság területén”.

Erdély

Az elmúlt napokban gyökeres fordulatot vettek a romániai események. A diktatúra megdöntése felett érzett eufóriának immár visszavonhatatlanul vége. Helyébe a gyanakvás, az elégedetlenség, és a Romániában – elsősorban Erdélyben – élő kisebbségekkel szembeni ellenszenv lépett. Egyre nyilvánvalóbb, amiről eddig csak elvettve esett szó: a románok legendás idegen és magyargyűlölete változatlan. Nem is csoda, hogy n. c. szelleme ebből a közegben továbbra is él, szembeállítva az itt élőket. Az egyelőre áttekinthetetlen helyzetben szinte csak az bizonyos, hogy az ellenségeskedést szító Vatra Romaneasca könnyű helyzetben van. Hiszen a tömegeket totális szellemi nyomorba döntő bukott rezsim propagandagépezete kiválóan működött. Manapság – keserves, de való – azt kell tudatni a románsággal, hogy Traján nem az ő véruik volt... Ezek után az eszközökben egyáltalán nem válogató Vatra-nak csak lobot kell vetnie az indulatokra (a jelek azt mutatják, ezt minden további nélkül meg is

Cím nélkül

tennék), és Közép- és Dél-Erdély magyarjainak mindennapos és palástolatlan féltelme a leszámolástól beigazolódhat.

Meggyőződés szerint felesleges lenne bárkit is részletekkel feldúlni. A lassan kétféle erdélyi román népmozgalom – az ismét félrevezetettek mozgalma, és amelyben részt vesz a kolozsvári előadótanártól kezdve az Electromures elsőgenerációs, gyökereitől megfosztott és a végtelenségig manipulálható munkásemberéig eme társadalom minden jellegzetes figurája –

Vihar előtti csend

kilengéseiről, sorozatos magyarellenes provokációiról, a Vaszárd bákói megjelenéséről szólni csak olaj lenne a tűzre. De egyszerűen lehetetlen szó nélkül hagyni azt a mindent felülmúló elvakultságot, amelyet elsősorban az Erdélyben megjelenő román nyelvű lapok tartalma példáz a leghitelesebben. Most az Unirea-t idézzük, de hasonló, sőt ennél jóval szélsőségesebb hangvételű írások nap mint nap megjelennek Kolozsvárott, Marosvásárhelyen és más helyütt. És ezt olvasva talán nem maradok egyedül véleményemmel: a magyar külpolitikának hosszú évekre (évtizedekre?) és rengeteg energiába fog kerülni, míg képes lesz megtalálni a magyar-román közös nevezőt...

(t.) háromi
Kapfing András felvételei

Vatra Romaneasca Szövetség
Gondolatok Erdélyről a decemberi forradalom után

Erdély újra vérezni kezd. A magyarok, a forradalmat kihasználva, tetteiket – melyek a Bécsi Döntés szomorú emlékeztetői éveiben elkövetettekhez hasonlatosak az anticeausizmus köntöskével álcázva, destabilizációra törekednek. A románokat gyilkolják (lásd Hargita, Kovászna és Maros megye), leköpi, megalázzák, a román tanulókat és oktatókat az iskolából kidobják, fellebbeznek a román nyelv hivatalos államnyelvként történő elismerése ellen. Mind a szószékéről prédikálók, mind a mass média (sajtó, rádió, televízió) eszközei által kívülről és belülről egyaránt táplált revizionizmus, irredentizmus és sovinizmus dühöden mutatja ki fogaféherjét, melyet maga Mitterrand úr is támogat. Fél évszázados jelszavak dühöden születtek újjá. Az ifjú, megalakulóban lévő román demokráciát kihasználva, a magyar nemzetiség egyenesen elfogadhatatlan jogokat akar. Ezek megvalósítása – az itt, Gyulaféhevárott 1918. december 1-jén létrehozott egységes román állam szuverenitásának, függetlenségének és területi integritásának súlyos megcsönkítéséhez vezetne.

A románok saját országukban újra megtérteké válnának! Hol, és melyik nyugati demokráciában – akár a legjobbakban történhetne meg, hogy egy kisebbség kérje a többség, illetve az állam nyelvének kirekesztését az iskolákból, törvényszékekről, közigazgatásból és a többi. Külön iskolák, külön vizsgák, külön diákothonok és étkezdék, járdák, melyeken külön-külön járunk. Minden külön! Az apartheid eltörpül mindamell, amit az erdélyi magyarok akarnak. Úgy gondoljuk, hogy az ideiglenes román kormány politikai rövidlátásban szenved. Bukarestben a dolgok nem láthatók teljes súlyukban. Sőt, még azzal is a magyarok malmára hajtják a vizet, hogy két magyart, egyiket tanügyi, másikat kulturális alminiszternek (helyesen: Demény Lajos tanügyi-, míg Pálfalvy Attila ipari miniszterhelyettes, a szerk.) neveztek ki. Vajon méltányos tükre ez a részarányosság? Semmiképp!

A magyar támadás – folytonosan táplált, valóságos pszichológiai háború – újra egybegyűjtötte a románokat (ugyanúgy, mint 1848-ban a balázsfalvi Szabadságmezőn, vagy 1918. december elsején Gyulaféhevárott, a Horea mezőn), ezúttal Marosvásárhelyen. A sportcsarnok épületében és előtte 15 ezernél több román gyűlt össze, hogy bátorító szavakat halljon, a Vatra Romaneasca Szövetség programnyilatkozatának gondolatait. Ez utóbbi céljával tűzte ki, hogy jogaik megvédésére egyesítse az Erdélyben, az országban és a határokon kívül élő románokat.

Furcsa módon a románoknak kell saját országukban jogaikért küzdeniük. Odáig jutottak, (értsd: a magyarok, a szerk.) hogy külön születeteket kértek, hogy isten ments nehogy megfertőződjének fajilag a magyar csecsemők. A Vatra Szövetség jogal kéri a kormányt, hogy a magyarok, vagy más nemzeti kisebbségek követeléseit illetően egyetlen döntést se hozzon a románok megkérdése nélkül. Románok az egész országból! Erdély hív bennünket! Egyedül bennünk a reménység. Fogjunk hát össze románok, hogy megvédjük ősi tűzhelyünket. A demokratikus Romániában, amelyet most építünk, a nemzetiségi kérdés természetesen megoldódik, az

Marosvásárhelyen Avram Iancu szobrának talpazatára provokátorok románul felírták, hogy „gyilkos”, és azt is: „leved”(!)

emberi jogokat tiszteletben fogják tartani. De nem engedhetjük meg magunknak a történelem által régóta elítélt idők, koncepciók és eszközök felülírását, melyek itt Erdélyben oly mérhetetlenül sok rosszat hoztak románra és magyarra egyaránt.

Sajnálatosan aktuálisak másfél évszázad távlatából az Avram Iancu által mondott szavak: „Magyar testvérek, tudjuk, hogy ezen a tájon a magyar nem tud román nélkül élni, de román sem magyar nélkül.”

Gyulaféhevár nem tudja nem köszöntenit a Vatra Romaneasca Szövetség megalakulását, ő aki a románok Mekkája, Nagy Románia bölcsője. A román tűzhelyen, itt és máshol kell a románoknak a jövőjüket építeniük, egy olyan demokratikus államban, melyben a nemzetiségek megtalálják helyüket a szabadság, igazság és a teljes egyenlőség harmonikusan megalkotott társadalmában.

(Unirea, Fehérmegyei független lap, 1990. február 21.)

A cinalvai szemétegető

Levélváltás történt Szabó Mihály, a Győr-Sopron Megyei Tanács elnöke és Hans Sipőtz, Ausztria Burgenland tartományának főnöke között.

A Győr-Sopron Megyei Tanács elnöke a Cinalvára (Siegenorfba) tervezett hulladékégető építésével, illetve majdani működésével kapcsolatban fejezte ki a megye, főként Sopron és környéke lakóinak aggodalmát. A szóban forgó hulladékégető építése ellen az osztrák környezetvédők is erőteljes akciókat indítottak.

Hans Sipőtz válaszában hangsúlyozza, hogy a hulladékégető csak akkor kapja meg a működési engedélyt, ha a folyamatban lévő széles körű és

nagyon alapos környezetvédelmi vizsgálatok kedvező eredményre vezetnek. Az égetőműben, ha elkészül és működhet, fénycsőket semmisítenek meg olyan módon, hogy a bennük lévő higanyt is visszanyerik, foglalkoznak továbbá szennyezett talajok tisztításával, oldószeres visszapárlásával és szennyvizek kémiai-fizikai tisztításával.

A burgenlandi tartományfőnök levelében javasolta azt is, hogy tegyék szervezetté és bővítsék az osztrák tartomány és Győr-Sopron megye környezetvédelmi együttműködését. Ajánlotta például a soproni és a burgenlandi erdők állapotának közös vizsgálatát. (MTI)

Kolozsvári könyvtárkép

A kolozsvári egyetem könyvtárába 1974 óta nem érkezett egyetlen külföldi könyv sem – közölte a genfi egyetem küldötte, aki azért utazott Romániába, hogy felmérje az egyetemek szükségleteit és igényeit.

– Amikor megkérdeztük, mire volna szükségük, a válasz ez volt: mindenre – mondta Serge Bimpaga.

A svájci szakértő beszámolt arról, hogy a kolozsvári egyetem elsősorban a számítástechnikai oktatás beindításához, a pszichológia és klasszikus irodalom oktatásának feltámasztásához kér segítséget Svájctól, mivel ezeket a Ceausescu-érában megszüntették.

A külföldi könyvek bevitelle tilos volt, vagy legalábbis nagyon megnehezítették a hatóságok – mondta Serge Bimpaga.

A könyvtárak Románia más területein is hasonló helyzetben vannak. A bukaresti egyetemi könyvtár egy része légezt a forradalmi harcokban. A genfi egyetem éppen ezért gyűjtést indítottak, s néhány héten belül könyveket, folyóiratokat, újságokat, írógépeket és fénymásolókat küldenek Romániába a gondok enyhítésére. Rómából szerdán indítottak el egy könyvvel, élelmiszerekkel és ruhákkal megpakolt vonatot Romániába.

Az angol–magyar pártkapcsolatokért

„Anglia, mint a parlamentáris hagyomány hazája, nagyra értékeli a mai magyar politikának azt a vonását, hogy – szemben más kelet-európai országokkal – nálunk valódi pártrendszer alakult ki, valódi pártküzdelmekkel. Nagyra értékeli azt is, hogy a küzdelmek középpontja a parlament, és hogy a különböző politikai erők nem egyebet kívánnak elfoglalni, mint az Országházat” – mondta Tamás Gáspár Miklós országgyűlési képviselő, a Szabad Demokraták Szövetségének ügyvivője brit politikusokkal folytatott beszélgetéseiről az MTI londoni tudósítójának.

A magyar politikus péntek reggel Wales fővárosába, Cardiffba utazott, ahol találkozott Paddy Ashdown szocial-liberális demokrata pártvezérrel, és felszólal az ellenzéki párt kelet-nyugati vitafórumán. Előzőleg Londonban találkozott Kenneth Baker konzervatív pártelnökkel, Sir Geoffrey Howe miniszterelnök-helyetessel és a brit parlamenti pártok sok alsóházi képviselőjével.

Londoni benyomásairól Tamás Gáspár Miklós elmondta: „Beszélgetéseinkből világosan kitűnt, hogy a brit politikusok kétféle szélsőségtől tartanak. Az egyik a visszarendeződés eshetősége. Effelől megnyugtathattam őket. A másik: a felelőtlen ígéretések túlzásba vitele a választási kampányban. Ebben a vonatkozásban nem tudtam őket megnyugtani, csak reményemet kifejezni: a választók belátják majd, hogy az ország nehéz gazdasági helyzetében lehetetlen minden kívánságot teljesíteni és az igazságosság minden igényét kielégíteni.”

Az SZDSZ ügyvivője hangsúlyozta, hogy Nagy-Britanniában a Magyarországon működőképesen bizonyuló pártrendszerben garanciát látnak a valódi alkotmányos demokrácia kifej-

lődésére. „Adja Isten, hogy igazuk legyen” – fejtette hozzá a magyar politikus.

Kenneth Baker megerősítette neki, hogy a Konzervatív Párt hivatalos kapcsolatokat készült felvenni a különböző kelet-európai politikai szervezetekkel, köztük a szabad demokratákkal és más magyar pártokkal. A pártelnök a napokban budapesti látogatást tesz.

„Úgy látszik, hogy a brit politika kezd kimozdulni szokásos tartózkodásából. Olyan törvény megszavazására készülnek, amely lehetővé tenné egy többpárti alapítvány létesítését. Ez minden brit parlamenti pártnak módot nyújtana arra, hogy a hozzá legközelebb álló pártokat támogassa majd” – mondta Tamás Gáspár Miklós. A külső beavatkozás látszatának elkerülése végett, csak a közép-kelet-európai választások után indítanak el a támogatást.

Szóba került-e a magyar-román viszony kérdése és az erdélyi magyarság helyzete? Erre a kérdésre az erdélyi születésű magyar politikus azt válaszolta: „Itt minden felelős vezető tisztában van az erdélyi helyzet kényes voltával. A kelet-európai demokráciára leselkedő veszélyek sorában az elsők között tartják számon a magyar-román konfliktust. A kérdéskör természetesen felvetődött. Így alkalmas volt kifejezni az erdélyi magyarság törekvéseinek jogosságát és ismertetni azt a helyzetet, amelyben az erdélyi magyarság ma van. Meg kell mondanom: az összes felelős brit tényező nagy megrökönyödéssel vette tudomásul azt a tényt, hogy betiltották a magyar könyvek bevitelét Romániába. Brit részről megértik, hogy Magyarországon a fontos politikai mozgalmak nagyon lényegesnek tekintik ezt az

ügyet, és szeretnének valamit tenni rendezése érdekében. Őszintén remélem, hogy a nyugati kormányok – így a brit kormány és a brit pártok is – tudnak valamit tenni, hogy közvetítsenek a magyarság jogos törekvései és a kis-sé riadt és bizonytalan bukaresti kormány között.”

Kisebbségi magyarok találkozója

A muravidéki Lendván pénteken magyar nemzetiségi találkozót rendeztek, amelyen a burgenlandi, szlovákiai, kárpátaljai, erdélyi, Jugoszláviából pedig a szlovéniai, horvátországi és a vajdasági magyar szervezetek képviselői gyűltek össze. A találkozó résztvevői eszmecsere folytattak tevékenységükről, helyzetükről és problémáikról, valamint az átalakulóban lévő Európában betöltendő szerepükről. A rendezvény szombaton Dobronakon központi ünnepséggel zárul.

A házigazda, a fennállásának 15. évfordulóját ünneplő Lendvai magyar érdekközösség a találkozóra magyar részről Pusztai Ferenc művelődési minisztériumi államtitkárt, Tabajdi Csabát, a Minisztertanács Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Kollégiuma Titkárságának vezetőjét és Svraga Istvánt, a beigrádi magyar nagykövetség ideiglenes ügyvivőjét is meghívta.

Hencidától Bonchidáig

BARANYA ÉS KOLOZS TESTVÉRMEGYÉK

Chrudinák Alajost a Magyar Televízió Panoráma-stábjával egyetemben az idő tájt nyilvánították persona non grátának dél-keleti szomszédaink, amikor Pécssett néhány lelkes honfi megalakította a Magyar-Román Baráti Társaságot. Érte is őket elég kritika: „Ezeknek elment az eszük. Ha a nagypolitika nem képes enyhíteni a két ország közötti feszültséget, ők miben reménykednek? Tán csodára várnak?”

Mindannyiunk legnagyobb öröme a csoda megtörtént, s Pécs ismét elsőként lépett. Még suhantak a gyilkos golyók Temesvár, Bukarest, Nagyvárad utcáin, amikor Pécs kiszemelte magának Kolozsvárt. A polgárok lelkes támogatásával testvérvárosának választotta a kincses várost. Azóta már alá is írták a megállapodást. S hogy a megyék se kullogjanak sokkal az események után, Piti Zoltán, a Baranya megyei Tanács elnökének meghívására öt fős küldöttség érkezett Kolozs megyéből. Az Octavian C. Buracu (a Kolozs megyei Nemzeti Szövetség Ideiglenes Tanácsának elnöke) által vezetett delegáció itt tartózkodásának három napja alatt nem télenkedett. Sorra látogatta az üzemeket, gyárakat, kórházakat, kulturális és oktatási intézményeket. Persze nem minden ok nélkül. Arra voltak kíváncsiak, mennyiben lehetséges az együttműködés kialakítása Kolozs megye hasonló gyarái, üzemei, egészségügyi és kulturális intézményei között. A kedvező

tapasztalatok eredményeként a két megye frigyre lépett. A sajtótájékoztató Octavian C. Buracu úr a természetes egymásra utaltsággal indokolta a két megye közötti megállapodást. Mint mondta, rendkívül hasonlóak a földrajzi és ipari adottságok. S Pécs, csak úgy, mint Kolozsvár, szellemi központ, mindkét város kisugárzása túlnő a megye határain. Protokollárisan egy csöppet sem mondható jegyzőkönyvben rögzítették az 1990. évi programot. Így többek között keresik a kölcsönös érdekeken alapuló termelési, kereskedelmi együttműködés lehetőségeit. Baranyai részről a Baranya Kereskedelmi Vállalat kezdi meg kolozsi partnerével az ezirányú kapcsolat kiépítését. Kölcsönösen segítséget nyújtanak egymásnak a településfejlesztésben, a kommunális ellátás javításában. Tanulmányozzák egymás mezőgazdaságát és élelmiszer-feldolgozó iparát. Elősegítik az utazási irodák és idegenforgalmi szervezetek kapcsolatfelvételét, hogy a két megye lakosai minél többször látogathassanak egymás országába. Márciusban „Híd Steiermarkból Baranyán keresztül Kolozsba” címmel népművészeti estet rendeznek a pécsi-baranyai kulturális szervek. Az est bevételét kolozsi népművészeti célokra fordítják.

A Baranya Megyei Pedagógiai Intézet kész részt venni Kolozs megyei pedagógusok továbbképzésében, a TIT pedig nyári egyetemet szervez Kolozs

megyei fiataloknak. Kölcsönös kiállításokat, ipari és művészeti bemutatókat terveznek. A romániai vendégek találkoztak a megyei ellenzéki pártok képviselőivel is, hogy a választásokat követően se szakadjon meg az ígéretek együttműködés.

Elhangzott a sajtótájékoztató, hogy Kolozs és Baranya falvai, nagyközségei is keresik egymást. Érdekeséggé említtette Piti Zoltán, hogy a népmesékből oly jól ismert Szabolcs megyei Hencida levélben kérte a baranyaiakat, tegyenek kivételt, s járuljanak hozzá, hogy a Kolozs megyei Bonchidával felvehessék a kapcsolatot. Természetesen nem gördítettek akadályt elébe. Fontosnak ítélték Radu-Justin Cadar úr azon kijelentését, hogy már csak azért is erősíteni kell a két nép közeledését, hogy közvetlenül tapasztalják meg egymást a románok és magyarok. Különösen fontosnak tartom most, amikor a forradalmi mámor már elült, s a feladatokra kell összpontosítani. Most, amikor a hivatalos román vezetés a magyar nyelvű szépírói könyvekre, tankönyvekre beviteli tilalmat rendelt el (pontosabban magánszemélyekhez nem juttathatók el azok); s a magyar autonóm törekvéseket szélsőséges román körök szeparatizmusnak bélyegzik. Hogy valóban Hencidától Bonchidáig folyjon a bor, s ne csak a mesében!

Cseke Hajnalka

Ők így látják

A Frankfurter Allgemeine Zeitung című napilap úgy látja, hogy Magyarországon a lakosság körében csekély az érdeklődés a választási kampány iránt. A tekintélyes lap budapesti keltetésű beszámolója szerint tapasztalható a politikába való belefáradás és még az új politikai csoportosulásokkal szembeni bizalmatlanság is.

A tudósító olyan politikai köröket idéz, amelyekben attól tartanak, hogy a választások után megnehezül az ország kormányozhatósága. Most már nincs meggyőző jelölt a nép által történő elnökválasztásra sem az országgyűlési választások után. Bár Magyarország a keleti tömbben zajló egyenjogúvá válási folyamatban úttörő szerepet töltött be, amiatt, hogy túl sokáig vártak a választásokkal, ma az országot a pártok feldarabolódása és a stabilitás hiánya fenyegeti. A budapesti jelentés kiemeli: a jelekből ítélve a választások azoknak a pártoknak hoz-

zák majd meg a sikert, amelyek nemcsak a kormány leváltását, hanem a rendszer érélyes felszámolását is hirdetik annak támaszaival együtt. Ilyen pártok elsősorban a szabaddemokraták és a független kisgazdák. Az élmező harmadik tagja az MDF, amely államférfiúi módon lép fel. Szeretné, ha szerves átmenet valósulna meg annak mintájára, ahogy annak idején Spanyolország a Franco-rendszerrel mondott búcsút.

A Frankfurter Allgemeine Zeitung megemlíti, hogy Antall József elnök kiváltépp sok kapcsolatot létesített külföldön, és egyebek között az Egyesült Államokban meg tudta cáfolni azokat a feltételezéseket, hogy a Főrumban vannak antiszemita irányzatok. A lap valószínűsíti, hogy az említett három párt képes lesz parlamenti többségével kormánykoalíciót alkotni. Kérdés azonban, hogy meg tudnak-e állapodni közös platformban.

Csonka csúcs a BM-ben

A mai politikai helyzetben elhangzó szélsőséges pártállásfoglalások miatt, a helyi és területi tanácsokban dolgozó közigazgatási szakemberek körében egyre inkább elbizonytalanodás tapasztalható. Így egyre nehezebb a rendszer napi munkavégzés, s könnyen előfordulhat, hogy néhány hónap múlva a tanácsok működésképtelenné válnak – jelentette ki Lackó László belügyminiszter-helyettes pénteken azon a tanácskozáson, melyre az országos listát állító 12 párt képviselői kaptak meghívást. A megbeszélésen az elközelítések azonban csak részben valósulhattak meg, mivel csupán hat párt – az MSZDP, az MDF, a VOSZ, az MSZMP, az Agrárszövetség és a Hazafias Választási Koalíció – képviselői jelentek meg.

Pártok a képernyőn

Az 1990. február 12. és 18. között a Magyar Televízió délutánonként összesen 110 órányi műsort sugárzott, s ez közel egyenlő arányban oszlott meg a TV1 és a TV2 között. Elemzésünk a TV1 programjából 39, a TV2 programjából pedig 43 ügyvezetett alaplítt-sorra terjed ki, amelyek a délutáni és esti adásidőnek csaknem 30 százalékát ölelték fel.

Az elemzett műsormennyiség (zene nélkül)

	percben	a délutáni műsor százalékában
TV1	928	28
TV2	1002	31
Együtt:	1930	59

A szóban forgó héten sugárzott 631 hír közül 96 hír (15 százalék) volt valamilyen kapcsolatban a választással.

A választással összefüggő műsorreszekben ezen a héten háromnál többször a következő személy(isé)k fordultak elő:

	Alkalmak száma		Időtartam (híren kívül) összesen perc
	összesen	híren kívül saját maga	
Antall József	9	1	21
Kis János	8	1	14
Grósz Károly	6	–	–
Csengey Dénes	4	1	5
Tölgyessy Péter	4	–	–
Horn Gyula	3	2	17
Németh Miklós	3	–	–

A táblázatból elsősorban az alacsony gyakoriságok és a csekély időmennyiségek szembeötlőek, ami főleg az elemzett időszak rövidségének tulajdonítható. Grósz Károly elsőke-lő helyezése a leninvárosi incidens következménye. Az országos listát állítani képes pártok közül hat fordult elő három, vagy annál több alkalommal. Legtöbbször az SZDSZ-szel találkozhattak, leghosszabb ideig pedig az MDF képviselőit láthatták és hallhatták a nézők. Legritkábban és legrövidebb ideig az MSZDP jelent meg a képernyőn, leszámítva az MSZMP-t, amely a leninvárosi incidens kapcsán kizárólag hírekben fordult elő.

	Alkalmak száma	összes idő nem híren (perc)
SZDSZ	28	39
MDF	21	61
MSZP	21	38
MSZMP	9	–
FIDESZ	6	14
MSZDP	4	4

A magabiztosak

A véletlen hozta, hogy a napokban zajlott nemzeti csúcs kezdése előtt a kormányország társaságában jó fél órát ácsorogtunk. A nehezen múlt percek érdekes szórakozással váltak. Figyeltük az ország házába belépőket. Többségükben ismerős arcok, s bár voltak soha nem látott karakterek közöttük, mégsem ez volt az izgalmas. A fellépés, a viselkedés, az arcjáték, a mimika igazi színházi előadást jelentett a kívülálló számára. Tudni kell ugyanis, hogy az Ország-házba úgy nyer valaki bebecsülést, ha a rendezvény előtt a bejáratnál jelentkeznek a kormányfőnél, aholis megnézik a listát: szerepel-e ott az emberfia? Ha minden előírás szerűen megy, akkor személyi igazolványa tanúsítja, őt igenis akkreditálták, tehát jogosan léphet az épületbe. Mindezt a menetrendszerű ceremóniát természetesen protokollfőnök vezényli, aki a régi ismerősöket már messziről felismeri, üdvözlöli.

Az ember pedig bámszokdik. Jó időben ékezik az MDF delegációja, egyikük az asztalhoz járul és egyeztetni az érkezettek névsorát. Aztán jönnek a vállalkozók, akik új emberek, ismeretlenek ezen a közéleti színtéren. Fegyelmeltesen sorolják nevüket, készítik az igazolványt, annak rendje-módja szerint. Az idő kö-

zelegvén, sietősen köszönnek a kereszténydemokraták és a komor urakhoz hasonlóképpen egy megbízottjukkal jelentkeznek be a néppártiak. Érthetően félszegek még az agrárszövetség képviselői, mikor szoktál volna ezt a légkört? Precízen sorolják nevüket és indulnak a vadászterem felé, miközben nyomukban a szocdem delegáció tagjai vonulnak egy híján. Az újakezdés asszonya ezúttal késni fog, de a be-közönés nem marad el. Dinamikus társaság toppan be ezután, aki hátulról látja őket is felismerheti: iratoktól dagadó ügyvédtársa, valami megmagyarázhatatlan intellektuális milió. SZDSZ-névsort diktált egyikük.

Majd a jól ismert arc, mi sem természetesebb, minthogy a parlament volt elnöke, a köztársaság első embere nem mutatkozik be. Az őt követő szocialista delegátus valami oknál fogva hasonlóképpen cselekszik. Mintha otthon lennének, egyenesen vágnak a hosszú lépcsősornak. Persze miért is kellene magukat igazolniuk, legtöbbjük névjegyet már régóta ismerjük. Ők a múlt jogán magabiztosak. Talán már csak napok kérdése, hogy meddig...

-takács-

Ki lehet képviselő?

A mostani képviselőválasztások nemcsak abban különböznek az előzőektől, hogy a szavazópolgárok egyéni jelöltekre és pártlistákra voksolhatnak, hanem abban is, hogy minden bizonnal kétfordulós lesz a választás. A 176 egyéni választókerületben ugyanis mintegy 1600 jelölt verseng a mandátumokért, ami azt jelenti, hogy a szavazólapokra átlagosan 9 név kerül fel.

Az egyéni választókerületben az első választási fordulónál az a jelölt lesz országgyűlési képviselő, aki megkapta az érvényes szavazatoknak több mint a felét, feltéve, hogy a választópolgároknak több mint a fele érvényesen szavazott. Azonban hiába teljesül ez a feltétel, ha egy jelölt sem kapja meg az érvényes szavazatoknak több mint a felét, mert akkor az adott választókerületben második fordulóra kerül sor. Ebben azok a jelöltek indulhatnak, akik az elsőben az érvényes szavazatoknak legalább 15 százalékát megkapták. Ha nincs legalább három ilyen jelölt, akkor az első fordulónál a legtöbb szavazatot elért három jelölt versenghet tovább a mandátumért. A második fordulónál képviselő az a jelölt lesz, aki a legtöbb érvényes szavazatot kapta, feltéve, hogy választópolgárainak több mint az egynegyede szavazott.

A területi választókerületben – az első fordulónál – a pártok listáinak jelöltjei a leadott szavazatok arányában, a szavazólapon szereplő sorrendben jutnak mandátumhoz, feltéve, ha a választópolgároknak több mint a fele szavazott. Amennyiben 50 százaléknál alacsonyabb lesz az érvényes szavazatok száma, akkor a második fordulónál mindazon pártlisták indulhatnak, amelyek az elsőben szerepeltek. A mandátumszerzéshez a második fordulónál – akárcsak az egyéni jelöltek esetében – az a feltétel, hogy a választópolgároknak több mint az egy-negyede érvényesen szavazzon. (MTI)

Nagy az érdeklődés a magyarországi parlamenti választások iránt a külföldi tömegtájékoztató eszközök, politikai és társadalmi szervezetek részéről – közülük az MTI érdeklődésére Gulyás András, a Külügyminisztérium sajtóosztályának vezetője. Elmondta: úgy készülnek, hogy a külföldi újságírók, a választásokról helyszíni tapasztalatokat szerezni kívánók száma akár jóval ezer fölött is lehet majd. Közöttük számos ismert politikai személyiség is szerepel. Így például jelezte beutazási szándékát Roy Hattersley, a brit Munkáspárt helyettes vezetője, Walter Mondale volt amerikai alelnök, Hans Stercken, a Bundestag külügyi bizottságának vezetője. Ahogyan a sajtóban korábban megjelent, az Európa Tanács képviselői is jelen lesznek. Természetes, hogy az újságírók, vendégek benyomásai, tudósításai jelentős hatással lesznek a választásokról külföldön kialakuló közvéleményre. Ezért fogadásukra, tájékoztatásuk elősegítésére a Külügyminisztérium Nemzetközi Választási Tájékoztató Központot hoz létre, amelynek a Parlament és a Duna-parti szállodák közelében lévő Belügyminisztériumi Művelődési Ház ad helyet. Fórumot biztosítanak ahhoz, hogy a választások lebonyolításáért felelős szervek képviselői tájékoztatást adjanak az előkészületekről, illetve az eredményekről. Ugyanakkor arra is lehetőség lesz, hogy a választásokon részt vevő politikai szervezetek sajtótájékoztatót tarthassanak a külföldi újságírók számára.

Bizonyos mértékig minden választási kampány velejárója, hogy a pártok minősítik egymást, és üzeneteket küldözgetnek egymásnak, s egymásról a közönségnek.

Posztívum tekintettük az adott megnyilatkozások irányát, ha egy párt a többi pártnak több hasonlóságot és több kedvező tulajdonságot tulajdonít, mint különbözőségét és kedvezőtlen vonásokat, s negatívum a fordított esetben. Hasonló módon értelmezhető a kapott megnyilatkozások irányát is: pozitív, ha több hasonlóságot és kedvező vonást tulajdonítanak egy pártnak, mint különbözőséget és kedvezőtlen tulajdonságokat. Az index értéke mínusz 100-tól plusz 100-ig terjedhet.

	Hogyan minősít más pártokat?	Hogyan minősítik más pártok
SZDSZ	-73	37
MDF	-11	-25
MSZP	8	-81
MSZMP	-100	-100
FIDESZ	-60	0
MSZDP	20	0
FKgP	-25	0

Mint jól látható, a SZDSZ más pártoktól inkább elkülönülő image-t igyekszik kialakítani és megnyilatkozásai erősen kritikus mentalitást sugallnak. A többi párt képviselői több tekintetben hasonlóknak vélik saját pártjukat az SZDSZ-hez, és érzékelhető rokonszenvet tanúsítanak iránta. Az MSZP megnyilatkozásai viszont általában inkább semlegességre, illetve ambivalenciára vallanak, miközben más pártoktól sok kritikát kap, és azok igyekeznek magukat megkülönböztetni tőle. Az MSZMP szélsőséges „adok-kapok” helyzetben van, míg az MDF inkább semleges zónában helyezkedik el.

Tisztelt Választópolgárok!

(folytatás az 1. oldalról.)

– Olyan társadalombiztosítási reformot követelünk, amelyben élesen elkülöníthető a mindenki számára kötelező és az önkéntességen nyugvó biztosítás. Tiltakozunk a 43 százalék TB-járadék fizetése ellen.

– Az évről évre folyamatosan növekvő inflációt mesterségesen tovább ne gerjesszék, mert az állampolgárok tűrőképessége ebben a kérdésben a végsőkéig jutott el.

– Vonják erkölcsi felelősségre azokat a vezetőket, akik a hibás döntéseikkel – ami az országnak dollármilliárdokba került – egyértelműen felelősek, mert ezért nem lehet az állampolgárokat felelőssé tenni, mert az állampolgárok és a nép azt teszi, vagy legalábbis azt tették, amire a vezetői utasították.

– Részletes programunk csak akkor valósulhat meg, ha az országgyűlési és helyhatósági választásokon önök bizakodó képviselőinket megválasztják.

Kérjük, szavazzon jelöltjeinkre! Politikailag és gazdaságilag függetlenül Magyarországot! „Hass, alkoss, gyarapíts, s a haza fényre derül!”

Nem fikció a gazdaságos magyar bányászat!

Az MDF energetikusai párbeszédet kezdtek a bányászokkal.

(Tudósítónktól)

Kardos Antalné kérdeztük az első kereskiztal előzményeiről és eredményéről.

– Nem szöveg, hanem szakértője vagyok az MDF-nek, egyik szervezője és résztvevője a márc. 2-i kereskiztalnak, ahova az MDF energetikusai a magyar szén- és ércbányászat szakértőit hívták eszmecsere. Résztvevő minőségben tudok válaszolni Önnek.

– Megint egy párt akar beleszólni a bányászatba?

– Az MDF gazdasági programnak része az energiapolitikai koncepciónk, melynek alakítása közben nyilvánvalóvá váltak számunkra a magyar szénbányászat csődhelyzetének okai. Ezek nem csak geológiai okok, vagyis nem mind szüregszerűek. A bányászok évtizedekig a munka hősei voltak, most a válság bűnbakjai. Egyik sem igaz.

Az objektív megítéléshez akarjuk hozzásegíteni a nemzetgazdaságot és a közvéleményt épp azért, hogy a bányászat a magyar gazdaság versenyben helytálló piaci szereplőjévé válhasson.

– De hát a 40 milliárdos tartozás, a 7 milliárdos sorbanállás mégiscsak tény, a bank már bérfizetésre sem ad hitelt!

– A magyar bányászat helyzete

több, mint kritikus. A gazdaságtalan termelés beszüntetése, a költségvetési támogatás leépítése, a környezetvédelem éppoly összemzeti érdek, mint a sok tízezer munkahely léte, az energiahordozó importfüggés csökkentése a hazai ásványvagyon gazdaságos ki-termelése.

– Csakhogy a „gazdaságos” egy viszonylagos fogalom!

– Többek között a gazdaságos termelés határköltségének megállapított szintje, amiben nem értünk egyet a kormányzattal. Szerintünk – a vizsgálatainktól független világbanki tanulmánnyal egyezően – a helyettesítő energiahordozó adott helyen rendelkezésre állási költsége a határköltség. És erőművi szénimportról csak nagyon laikus beszélhet, ez nem áru a világpiacra, soha nem térülne meg a szállítási költsége, vagyis szénhidrogén a helyettesítő. Mégpedig nem a kikötőben, hanem minimum országhatáron! Ebben a tükörben kevesebb aknákat veszélyeztet a bezárás.

– Egyéb nézetkülönbség?

– Nem vitás, hogy műszakilag is hibás nagyberuházások terheit is viseli a bányászat. De ne feledkezzünk meg a kormányzat arról sem, hogy mennyi lakást, szociális intézményt, infrastruktúrát, szinte városokat építettek a bányászat pénzéből és tartanak fenn ma is. Hogy a világátlag 10 föld alatti

műszakra 2-nél kevesebb felszíni műszak, nálunk e szám 7 körül van. S hogy évtizedekig nyomott – bár dotált – áron történt az értékesítés. És még számos összetevő, amit most nem sorolok. Mindezért nemcsak a bányászat felel, ez a kormányok öröksége is.

– Az MDF azt mondja, hogy nem kell bezárni a bányákat?

– Nem. Az MDF azt mondja, hogy a jelen műszaki állapotból kiindulva, a bányák kincsének értékét és a hordozott investíciót számításba véve, a bezárási költséget és munkaalkalom teremtést reális számba véve, minden racionális rentabilitás-javító lehetőséget gondosan megvizsgálva kell dönteni. A bezárás kockázata majdnem felér a nyitásával. A mostani kapkodás és pánik rossz tanácsadó, ez a „veszett fejsze nyele” attitűd nagy nemzetgazdasági kár forrása lehet.

– Erről tárgyaltak a kereskiztalnál?

– Körülbelül ez volt, amiben egyetérttünk. Sok kérdés merült fel és függőben maradt, még e hónapban folytatódik a párbeszéd. Mi abban szeretnénk segíteni, hogy az előítéletektől, pozitív és negatív elfogultságoktól mentes mederbe tereljünk a gondolatokat.

– Ércbányászatról is eszmét cseréltek? Recskről, uránról?

– Ez alkalommal csak a MÉV pécsi

uránbányájáról volt szó. Meggyőződésünk, hogy a kormányának minimum alaposan felül kell vizsgálnia az – igaz május 31-ig felfüggesztett – bányabezárási döntését. Minket körültekintő vizsgálatra nemcsak a kormány által megbízott kanadai cég bányabezárási kapcsolatos korántsem egyértelmű véleménye, hanem a tőkés világ nagy és gyors érdeklődése késztetett. Nem látjuk kilátástalannak, hogy a pécsi urántermelés folyamatos támogatás nélkül is gazdaságossá váljon. 15 éves beruházás-ellátottság, 35 éves élet, középtávú értékesítési ajánlatok, és kilátásban az idegen tőke.

– Kiárassítjuk ezt a nemzeti kincset is?

– Ez nem ilyen egyszerű! Az ország „lemond” róla a bezárással! S vajon tudja-e a közvélemény, hogy mibe kerül a bezárás, s a vízelárasztást követő évtizedekig a víz folyamatos szivattyúzása és uránmentesítése? Évente többé, mint a mostani dotáció! És ki fogja fizetni? Az állampolgár. Mert ugye nyilván nem a bányák!

– Ez már szakma.

– Mindaz szakma, amiről eddig beszélünk. Az MDF célja csak annyi most, hogy hozzáértők döntsenek. Munióit gyűjtjük, hogy kényszeríthessük érveinkkel a kormányzatot a tárgyalásokra, megfontoltságra, ne születhessenek kapkodó, jövételhetlen döntések.

A Hild-udvarban

LENAU REISEN
KFT.

Aki Pécsen a Hild-udvarba téved, (ill. tudatosan keresi fel)? Címe: Jókai tér 2.) annak az első közzött tünik fel az alábbi felirat: Lenau Reisen Kft. Hartung Editől, a „cég” referensétől tevékenységük lényegéről érdeklődtem.

– Kft.-nk elsősorban a külföldiek (főként NSZK és osztrák vendégek) itteni kalauzolásáról (szálláshelyeik, programjaik megszervezéséről) gondoskodik. Természetesen külföldi utakat is szervezünk. Kínálatainkról szórólapjaink informálják az érdeklődőket. Szívesen adok Önnek is néhányat.

Ami a kínálatot illeti, meglepően olcsó ajánlatokkal jelentkeznek a „piacon”. Példaként csupán néhányat kiragadva. Egy Chalkidike-félszigeti (Görögországban található Thessalonikától 57 km-re) nyaralás – időtartama 7 éjszaka – (május vége, június eleje) mindössze 56 DM + 400 Ft. Mindez a Polychron üdülőhelyen (ugyancsak a chalkidikei félszigeten) 350 ATS + 500 Ft. A fő idejny június-július jelenti, amikor az ár 600 ATS + 800 Ft. Természetesen ugyanerre az időtartamra. Ismerve a hazai utazási irodák kínálatát és árajánlatát, igen vonzóak az árak. A Lenau olasz (adriai) utat is kínál, Pécsről-Pécsig, forintért! (Nyolcnapos körutazásuk a „kultúra bölcsőjében” (Thessaloniki-Larissa-Thermopile-Athén-Delphi) is forintért vehető igénybe. Háromcsillagos hoteleket kínálnak, félpanziós ellátással. (Sőt!, a peloponnészoszi kirándulásnál ebéd is jár!) A görög vendégiszteret atmoszférát „számos taverna, népies kávézó, étterem, snackbár, fagylatzó és éjszakai szórakozóhely biztosítja” – hirdeti a Kft. egyik programlapja.

Amikor a fizetés módjáról faggatóztam, a referensből megtudhattam azt is, hogy a jelentkezéskor előlegként, a teljes egy főre jutó forintösszeget kell befizetni a jelentkezéskor, ez esetenként sem több 400-800 Ft-nál) utazás előtt 4 héttel kerül csak sor a teljes valutáris összeg befizetésére.

Csupán kuriózumként említem meg, hogy a Kft. egyik fő érdekeltje Becht úr (NSZK), aki egyébként építési magánvállalkozó. (A több lábónállás jó példája.) Sajnos, az ügyvezetővel Emi Vétékkel nem volt módunk találkozni, de Hartung Edit elmondta még azt is, hogy mindössze három alkalmazottja van a társaságnak, a vezetőnön kívül mindössze két referens végzi ezt a cseppet sem egyszerű munkát. (Ugy vélem, munkaerőpiaci és érdekelt-ségi „vetülete” nem kíván hosszabb fejtegetést?) A programok megszervezésén túl, a szükséges vizumokat és a biztosítást is ők intézik, így a „mindent nálunk, egy helyen megoldhat” – felhívásuk is jóval patinásabb holmi szlogennél.

Bayer Béla

A kamatadóról döntenek – talárban

Különös jelentőséggel bír az Alkotmánybíróság első nyilvános tárgyalása: a testület hétfőn délelőtt 10 órakor, az esztergomi városi tanács dísztermében a lakáscélú állami kölcsönök utáni 1990. évi adófizetéséről szóló 1989. évi II. törvény, az úgynevezett kamatadó alkotmányosságáról tárgyal.

A nagy érdeklődéssel várta az ülés előkészítőitől dr. Holló András, az Alkotmánybíróság főtükára elmondta: a testület sajátos politikai erőterében dönt e kérdésről, hiszen egyfelől hat rá a gazdasági szükségszerűséget megfogalmazó kormányzati nyomás, másrészt a széles körben megnyilvánuló társadalmi elégedetlenség e törvénnyel kapcsolatban. Az Alkotmánybíróság azonban nem lehet semmiféle politikai „zsarolás” tárgya, álláspontja kialakításakor az alkotmányosság szempontok dominálnak, döntését nem befolyásolhatja annak esetleges következménye.

A jogszabályok értelmében az érintett tárcák vezetőinek is részt kell venniük a tárgyaláson. Az Országos Tervhivatalt várhatóan az egyik államtitkár, a Pénzügyminisztériumot pedig a miniszter képviseli. Az ülésen az eladó bíró összefoglalja az előzményeket, majd szót kapnak az indítványozók, akik korábban – a meghívóval együtt – megkapták az OT és a PM előzetes észrevételeit. Ezt követően hallgatják meg a két tárca képviselőit, majd az előterjesztőknek nyílik lehetőségük a viszontválaszra. Az Alkotmánybíróság – miután minden kérdésre választ kapott – az elképzelések szerint tanácskoznival vonul vissza, s szótöbbséggel határoz. A nyilvános tárgyaláson elhangzottaktól függ, hogy határozatát még aznap kihirdeti-e. A testület egyébként szakértőket is bevont a munkába: az ELTE két pénzügyi jogásza is segítséget nyújt a szakkérdések tisztázásához.

Dr. Holló András érdekességként hozzátette: a tekintélyes testület talárban jelenik meg a tárgyaláson. E ruhadarabokat a veszprémi püspöki varroda készítette számukra. A talárokot sőtéték bársonyból varrták, mindegyikhez négy méternyi anyagot használtak fel. Ez az egyes országokban elterjedt bírói öltözék szokatlan gyorsasággal készült el: a püspöki varroda mindössze másfél héttel ezelőtt kapta a megrendelést.

A tanács dísztermébe egyébként mintegy 200-an férnek be. Ha ez megtelik, a melléte lévő kisteremben foglalhatnak helyet az érdeklődők, ahol egy képernyőn követhetik az eseményeket. Tekintettel a várható nagy érdeklődésre, a rendfenntartására, a zavartalan munka feltételeinek biztosítása érdekében a kormányország segítségét kérték.

Olcsóbb a telefon – de nem nálunk!

A telekommunikáció közismerten az egyik legsikeresebb üzleti ág, különösen a nemzetközi hírközlés. Itt ugyanis az elmúlt öt évben a vadonutj technológiák bevezetése révén drasztikusan csökkennek a költségek. Mindeközben következménye, hogy az USA-beli ATT telefontársaság az idén igen jelentősen, 10-25 százalékkal csökkenti a nemzetközi és belföldi telefonhívások díját. Mindenekelőtt a magánszemélyeket és a kisebb társaságokat kívánják az alacsonyabb tarifákkal megnyerni. A legnagyobb áruházas azoknál az automaták által lebonyolított beszélgetéseknél lesz, ahol a kezelőszemélyzet, a karbantartókat leszámítva végleg eltűnt.

Gazdaságpolitikai rovatunkat
szponzorálja
az M&M Szoftverház Kft.

„A Babits-Magyar Amerikai Kiadó Részvénytársaság (7100 Szekszárd, Bajcsy-Zsilinszky u. 7.) igazgatósága értesíti tisztelt részvényeseit, hogy 1990. április hó 2-án, hétfőn délelőtt 9.00 órai kezdettel részvénytársasági közgyűlést tart Szekszárdon, a Bajcsy-Zsilinszky u. 7. sz. alatti központi irodájában.

A közgyűlésre minden részvénytulajdonost meghívunk. A névre szóló részvények tulajdonosai külön névre szóló meghívót kapnak.

A közgyűlés napirendje:

1. A részvénytársaság 1989. évi gazdálkodásának ismertetése.
2. A részvénytársaság alapszabályának módosítása.
3. A felügyelőbizottság beszámolója.
4. Az 1990. évi gazdálkodási terv elfogadása.
5. Egyebek.

Kérjük a részvényeseket, hogy részvényeik osztalékszélvényeit legkésőbb a közgyűlés megkezdése előtt 8 nappal szíveskedjenek letétbe helyezni a központban. Ugyanezen időpontig tekinthetik meg az rt. gazdasági eredményeit tartalmazó mérleget. A szavazólapokat a részvények letétbe helyezésével egyidejűleg adjuk ki.

A szavazás mikéntjét a közgyűlés határozza meg.”

Babits-Magyar Amerikai Kiadó Rt.
Igazgatósága

Kell-e farmer a magyaroknak?

Milyen lehetőség van farmernadrágok és trikók eladására Magyarországon? – a telefonérdeklődés a washingtoni kereskedelmi minisztérium 6. emeletén lévő irodába futott be, ahol a számítógép képernyője és a telefonok előtt ülő közgazdász tapintatosan közli: a farmerben rejlt üzlet már régen és sokan felfedezték Magyarországon. Ha érdekli a piac és kereskedni, netán befektetni akar, inkább javasolnák például a mezőgazdasági gépeket, a hírközlést, netán az idegenforgalmat.

A minisztérium néhány hete működő „kelet-európai” gazdasági tájékoztató központja” jel arra, hogy Washington mielőbb valóra akarja váltani az elnöki, a miniszteri látogatásokon, tárgyalásokon tett ígéreteket. A Bush-kormány alapelve, hogy nem pénzre, hanem amerikai beruházásokra van szükség, tehát ezt kell segíteni. Így hamarosan megszületett a üzleti gardával működő központ, amely nyilvánvalóan hézagpótló.

Naponta vagy 150 telefonérdeklődés fut be. A döntő többség lengyel, magyar és cseh szlovák lehetőségek iránt érdeklődik; Bulgária, Románia iránt a kialakulatlan helyzetben alig van érdeklődés, az NDK esetében az egyesülés miatt az üzleti körök inkább kivárá magatartást tanúsítanak.

– Nem jellegzetes az az ügyfél, aki farmerrel kíván kereskedni. Akadnak egyébként olyanok is, akik – alkalmasint elűzlött derűlátással – a térségből érkező hírek hallatán a kelet-európai elhelyezkedési lehetőségek iránt tudakozódnak... Az érdeklődések jelentős része azonban komoly indítékú, azt kívánják megtudni, milyenek az érintett országban a jogi szabályozások, hova, hogyan fordulhatnak üzleti ügyekben és milyen támogatást szerezhetnek tevékenységükhöz amerikai állami intézményektől, bankoktól.

A zsufoft, lényegében két szobát jelentő központ egyik sarkában sorakoznak a naprakész tájékoztató anyagok – amelyek olykor frissebbek és informatívabbak, mint némely Budapesti készülő társuk... Az amerikai kereskedelmi minisztérium értékelése szerint a magyar kormány „igen nagy erőfeszítéseket tesz, hogy támogassa a külföldi beruházást és... A magyar üzletemberek tapasztaltak

a nemzetközi kapcsolatokban. Az ország földrajzilag ideális fekvésű ahhoz, hogy mind Kelet-, mind Nyugat-Európa piacait kiszolgálja... A magyar munkás jól képzett, a járulékos kiadásokat is tartalmazó átlagos órabér ennek ellenére 2 dollár alatt van... A tapasztalatok szerint a szocialista országokban jellegzetes alacsony termelékenységet valamivel magasabb bérezéssel meg lehet szüntetni...”

A tájékoztató ezután kimerítően, de tömören felsorolja a külföldi beruházásokat támogató intézkedéseket, ám figyelmeztet a hátulütőkre is: a korszerű technika eladását gátló nyugati korlátokra, vagy az infrastruktúra elmaradására. Részletes listát kaphatunk 1990-91 valamennyi magyarországi vásárlásról, telefonjegyzéket a fontosabb magyar bankok, hivatalok, cégek számaival. Egy másik, rendszeresen frissített adatlap a magyar gazdaság legfontosabb mutatóit tartalmazza. Minden bizonnyal hiteles, hiszen forrásai között a CIA-t és a Nemzetközi Valutalapot nevezi meg...

A központ munkatársai többségükben fiatal közgazdászok. Kelet-európai helyszíni tapasztalattal kevesen rendelkeznek, azt folyamatosan pótolják, de érdeklődésük nyilvánvaló. Naprakész, elmélyült ismeretekkel kell rendelkezniük, hiszen az is feladatuk, hogy az ország különböző tájain meghívásra előadásokat tartsanak a térség helyzetéről, az amerikai gazdaság ottani lehetőségeiről. Tapasztalataik szerint az érdeklődés korántsem korlátozódik a hagyományosan Európa felé forduló keleti államokra, az Atlanti-óceán partján: nagy az érdeklődés Kaliforniában csakúgy, mint Texasban, vagy a közép-nyugati államokban.

A kereskedelmi minisztérium újonc ezen a területen, a gazdaság tájékoztatása hagyományosan az Egyesült Államok Kereskedelmi Kamarájának feladata. Az amerikai gazdaság e két bástyája (s néha ellenlábas) a most összefog a kelet-európai tervek sikere érdekében: áprilisban nagy-szabású tanácskozás lesz Washingtonban, amelyre a kamara és a kormány vezetői, illetve az érintett országok szakemberei tárgyalnak a közös tervekről és a lehetőségekről.

ÉS ÖN KIRE
KÍVÁNCSI?

Ismét lesz Igazság?

...Az elmúlt szombatban többek között beszélgettünk Obersovszky Gyulával az Igazság című lapról – ám csak érintőlegesen. Ugyanis az volt a kérése, hogy hajdani munkatársa, Vészi János szőjon e hasábkon. S nem csupán azért, mert kettejük barátsága az évtizedek minden próbáját kiállta...

– Olyan gyakran fogalmazódik meg az a kérdés, hogy „na de akkor hol voltatok és mit tettetek”? Mármost azokra vonatkozóan, akik napjainkban úgy érzik, tudják az igazságot, s annak birtokában voltak tíz-húsz-harminc esztendővel ezelőtől is. S olyankor követezik az érthető – olykor kevésbé érthető – magyarázat az objektív helyzettől, a belső emigrációról, a jogos félelemtől. Ön viszont a legsötétebb, legfélelmetesebb időben írta meg levelét „Rákosi atyánknak”.

– Nincs értelme eltulozni a dolgot, hiszen azt akkor én egyszerűen kötelességemnek éreztem... Nézz meg, 1954 nyarán írtam. Lényegében a futball-világbajnokság alatti tömegtüntéseken végig részt vettem. Azt észleltem, hogy az utca általános hangulata teljességgel megváltozott, az emberek nyíltan szembefordultak a rendszerrel. Nem azt láttam a vb utáni tüntésekben, hogy ezekben a futballügy fejeződik ki, mert az emberek megjegyzései, olykori kikiabálásai már egy az egyben mutatták, hogy elutasítják a fennálló rendszert, s az így egyértelmű volt, hogy a kommunista párt elvesztette az utcát, amit valaha birtokolt.

– Megírta a tanulmányát és...?
– És levélben elküldtem „Rákosi atyánknak”. A levél elején azt írtam, hogy amennyiben egy héten belül erre nem kapok választ (mert úgy gondoltam, hogy a titkárság szokásához híven lenyeli ezt az anyagot), akkor minden alkalmat megragadok, hogy az emberek erről tudomást szerezzenek.

– Egészen egyszerűen megfenygette Rákosi Mátyást.

– Igen... és ehhez is tartottam magamat. Mivel egy héten belül nem volt válasz, a Lapkiadó Vállalat párttaggyűlésén felolvastam. Erre vizsgálatot indítottak ellenem, jött a házkutatás, s mindez abban kulminálódott, hogy nem maradhattam főszerkesztő. A második fegyelmi tárgyalásom 1955 márciusában volt. Ez azzal végződött, hogy kizárták a pártból. Csak megjegyzem, hogy ebben az időben már Nagy Imre kizárását is napirendre tűzték... S ezeken az én ügyemet tárgyaló taggyűléseken igen harciasan tiltakoztam az ő kizárása miatt.

– Abban az időben egyáltalán nem volt illendő tiltakozni a döntések, határozatok ellen, levelet írni Rákosinak ilyen stílusban és ezzel a címmel, hogy „Az 1955-öt megelőző »revizionizmus« portréjához”, pedig végképp nem.

– Levelem lényege a bennünket körülvevő hazuggá vált világ elemző leleplezése volt, amelyben én nem tudtam már élni. S úgy gondoltam, mint a párt közkeletűje, hogy ezt kötelességem megírni a legfőbb vezetőnek. A pártközpont által folytatott vizsgálat – Cservenkáné nevezetű nőszemély vezette a sajtósztályról – során képtelenek voltak megérteni, hogy miért Rákosinak, s miért nem Nagy Imrének írtam ezt a levelet.

– A félelem föl sem merült?
– Nem mondhatnám, hogy félttem. Azt sem mondhatnám, hogy nem félttem. Normálisan életem meg ezt az időszakot... Persze, szerintem nincs olyan ember, aki ne félne. De folytonos szorongásaim nem voltak. azért ne felejtsem el, hogy én már egyszer a halálból jöttem vissza. Tehát engem nem volt olyan könnyű megijeszteni.

– 1956 végétől jó időn át barátai bújtatták, majd pedig segédmunkásként volt kénytelen. Bár, azt hozzá kell tenni, hogy a már említett fegyelmi után megismerkedhetett az elhelyezkedési gondokkal... Most pedig kérem, beszéljünk az Igazságról, illetve arról, hogy valóban ismét lesz Igazság?

– Lesz Igazság. Valóban úgy tűnik, hogy lesz. De most szóljunk előbb a

„régii Igazságról”. Éppen ezért készítettem ide a forradalom sajtóját. Ezt Párizsban kaptam ajándékba. Nagy Ernő gyáros készítette, aki egyébként sajtó nyomdával rendelkezik egy vasipari üzemben. Ő nyomja a Párizsi irodalmi újságot is. Ez a lap volt az egyetlen a szamizdatokon kívül, amelyik az én verseimnek helyt adott az idő alatt, amíg én teljes szilenciumra voltam ítélve.

– Mennyi ideig?

– 1957-től 1989-ig. Szép ítélet volt?! Tavaly rehabilitáltak... Harminchárom esztendővel ezelőtől „C” ponttal bocsátottak el a Széchenyi könyvtárból, mert tagja voltam a könyvtár Nemzeti Bizottságának, aztán november 4-étől, amíg föl nem oszlatták, a Forradalmi Értelmisségi Bizottságban képviseltem az újságíró szövetséget. E szövetségnek átalakítá-

ság elnökségi tagja voltam, s utolsó nyilvános szereplésemkor a beszédemben levontam azokat a konzekvenciákat, miszerint a magyar forradalom és szabadságharc magára maradt, tehát új alapokról kell indulnia.

– Most kérem, lapozgassuk át ezt a díszkötetet.

– Ez az október 25-i napot tünteti fel, mint az első szám kiadásának napját. Obersovszky Gyula 24-re emlékszik, én pedig 25-re. Igaz, hogy volt olyan, amikor két szám jelent meg naponta négy, majd nyolc oldalon. Abban az időben ez volt a legnagyobb példányszámú lap az országban.

– Eljutott vidékre is.

– Persze. Teherautókkal jöttek érte az önkéntes terjesztők. Ára volt a lapnak... talán hatvan fillér. De ennek behajtásával senki nem foglalkozott. Viszont fantasztikus segítséget nyújtottak a vidéken élők. Tele hordták az udvart, illetve a New York-palota hátsó részét élelemmel... Anyira magukéna érezték az emberek szerzte az országban ezt az újságot. Anyira, hogy ilyenre talán nincs is több példa. Mit mondjak? Úgy éreztük, hogy ez a rotációs nem fogja tudni kiforogni magát, ha a növekedés ilyen tempós lesz. Erthető módon a belpolitika nagyon fontos szereplőinek éreztük magunkat. A munkatársak állandóan az utcán, az emberek között voltak. Felléptek a lincselések ellen, majd ezeket meg is írták. Általában mi egy roppant kemény demokratikus szellemet képviseltünk.

– Nem szándékozom lerövidíteni, leegyszerűsíteni az életűjét...

– Csak nyugodtan szándékozzon, hiszen az olyan hosszú és olyan bonyolult, hogy az adott terjedelem nem volna elegendő az ismertetésére sem.

– Azért a legfontosabb állomásokat említjük meg. 1958 nyarán igaz, csak segédmunkásként, de sikerült elhelyezkednie. Egy idő múltán megszerezte a géplakatosai segédlevelet, s ezzel mint középiskolai tanár politéchnikai oktató lehetett.

– Tudományos tanácsadóként mentem nyugdíjba az OPI-ből 1987-ben. Az általános művelődési központok koordinációs bizottságának voltam és vagyok az elnöke, s az általános művelődési központok koncepcióját pedagógiai és népművelési szempontból én dolgoztam ki. Az első publikációk ezzel kapcsolatban a hetvenes években jelentek meg.

– Tehát változatlanul tevékenyke-

dik e téren is, létesítő tagja a Nagy Imre-alapítvány kuratóriumának, egyben az alapítvány ügyvezetője. Egyebek között, mert a felesége Nagy Erzsébet?

– Hát ez ennyire nem függ össze... viszont az elmondom, hogy feleségemmel valóban összekapcsolódott az életünk. 1982. október 30-án kötöttünk házasságot, ám ismeretségünk és barátságunk 1954 októberében kezdődött; úgy, hogy akkor 6 már ugyancsak újságíró volt... Magamról még elmondom, hogy egy ősi ferencvárosi családból származom, tehát a forradalom az én „falumban” játszódott le, illetve onnan indult ki és ott is verődött le.

– A beszélgetés elején említette, hogy „járt” a halál közelében...

– Tanulmányaimat megszakítottam, s 1944-ben elmentem a Magyar Acélárugyárba – most jönnek a forradalmi vonásaim – munkásnak, onnan

Vészi János

Példabeszédek

A bronzkatona

Egy májusi este, mikor a bodzavirágok égnek fordították imádkozó fehér fejecskéiket és már nem küldtek sejtelmes üzeneteket az artériákon át a szívbe, a bronzkatona leszállt a lováról. Fáradt volt. Sétára vágyott. Lassan megindult a Vármúzeum felé, maga mögött vezetve lovát. De most tőle is szabadulni kívánt. Odakötötte egy vén császári ágyú kerekéhez. Lustán nyújtózkodott, majd a párkányra könyökölt. Lenn a Vérmezőn, a környező utcákon lélek se járt. Egyhefüstszag fanyarodott a levegőben. A Krisztina körútról a villamos bántó, idegen hangja csikorgott. Megrezzent.

A sétány két végén két árnyék jelent meg. Egy fához dőlt az egyik, sapkáját levetette, pihent. Kisvártatva kiegyenesedett, zubbonyát elől meghúzta, elsímitotta a derékszíj alatt a ráncokat és rántott egyet a géppisztoly hevederén, mert nyomta a hátát.

A bronzkatona csendben közeledett. „Háború van?”, kérdezte megértőn. „Nem. Béke”, kongott a válasz. A bronzkatona hangtalanul megfordult. A föld engedelmesen süppedt a lába alatt. Eloldotta lovát és felült. A mén körüljártatta tekintetét, leszegette a fejét, orrlukai megnyúltak és hirtelen felágaskodott. A meztelen huszár keményen megmarkolta és a szájához közelítette a kiűrtöt, de a mozdulat törötten félbemaradt. Bronzbafagyott.

A főkapitány halála

Ebben az időben a rendőrség és a csendőrség vezetését egy kézben egyesítették, létszámát és fegyverzetét még jobban megnövelték. Az országban fülledt csend uralkodott. Ekkor esett meg, hogy egy este holtan találta a főkapitányt fiatalos, féltékeny felesége, aki társasági vacsoráról érkezett haza.

A főkapitány teteme a szőnyegen feküdt, íróasztala mellett. Halántéka véres volt. Körülötte dohányzóeszközök, papírvágo és más használati tárgyak. A szőnyeg összegyűrődött alatta. Mindez gyilkosságra engedett következtetni. Számításba jöhetett politikai merénylet és szerelmi bosszú is. A homlokcsérülés azonban csak enyhe húzódnak látszott, így a természetes halál sem volt valószínű. Szívzélhűdés vagy más hasonló.

A vizsgálóbíró rövid tájékozódás után mindkét lehetőséget elvetette. Az öngyilkosság feltevéséből indult ki. A boncolás és a főkapitány hivatali széfjében talált méregkapszulák bizonyították hipotézise helyességét. A főkapitány gyors-hatású méreggel ölte meg magát, estében lesodorta az íróasztalán lévő tárgyakat, maga alá gyűrte a szőnyeget, homloka pedig az íróasztal lábához ütődött.

A vizsgálóbíró, aki ezt később is óvatosan titkolta, a főkapitány naplójának egy részletére alapozta feltevését. A napló a dolgozóasztal nyitott középső fiókjában hevert, s felülte azon az oldalon nyílt szét, ahol a következő sorok álltak: „...Ezután közöltem, hogy nem garantálhatom a hatalmat a rendőrség és csendőrség egyesítése nélkül. Egyetértett... Hazafelé jövet egy kis számvetést végeztem a karhatalom létszámáról, tűzerejéről és társadalmi potenciájáról, a lakosság lélekszámának, jogainak és jólétének viszonylatában. Az összeg, amit felemészítünk a nemzeti jövedelemből... Vissza fordultam és újra jelentkeztem kihallgatásra: nem elég az egyesítés, több ember, több pénz, új fegyverzet, bőseges lőszer, korlátlan letartóztatási jog és fegyverhasználat kell, különben... Egyetértett, de gyanakodva nézett rám, mintha megingott volna bennem a bizalmam, különösen, amikor egy hasonlattal élve azt mondtam, hogy mindez a vörös-és fehérvérsejtek arányához hasonlít...”

A vizsgálóbíró azonnal átlátta, hogy a főkapitány halálát ez az odavetett áruló gondolatárfásítás okozta. Igen, a rendőrállam rákos szervezet, ami kikerülhetetlenül elpusztul. Az esetleírás, a boncolási jegyzőkönyv alapján elkészítette az összegező nyomozati indoklást. Mi más lehetett volna ez, mint a rendezetlen családi élet okozta depresszió?

Később két parancsörtiszt is érkezett kutatni a palotából, de ők már nem látták a naplót.

Utóbb valaki azt hánytorgatta a bíróságon, hogy a méregkapszulákon a palota gyógyszerárának címeres dombornyomata állt, márpedig onnan csak a Családnak adhattak ki bármit, de ez amolyan okatlan, utólagos akadémikuskodás volt.

Öreg tavasz

(Fotó: Czákó)

**Győrffy
László:**

Az irgalmas infarktus előtt

Szombathy Ervin megállt, letette lába mellé a bőröndjét, melynek fogantyúján gumival erősített kék alapon fehér betűs „LOT Boarding Pass” kártya fityegett és felnézett a lépcsőház boltívére. Több négyzetméteren lehullott a vakolat és folyamatosan, sűrű cseppekben, mint nyolc-tíz rossz vízcsapból, csurgott lába elé a víz.

A bőröndöt felkapva, felsietett félmeleti lakásába, és berohant a konyhába.

A konyha mennyezetén felkunkorodott festékdarabok és nagy, barnás vízfoltok jelezték a beázást.

Csak egy tizenhatos téglafal választotta el a lépcsőháztól a konyhát.

Szombathy veszettül káromkodott, bőröndjét, amit még a kezében tartott, szobái előtti két négyzetméteres, belépőnek nevezett helyiség egyik sarkába rakta. – „Most mit csináljak? Annak a szerencsétlennek fölöttem megint csőrepedése van. És péntek délután, hét végén soha nincs itthon. Hiába hívom a gyorsszolgálatot. „Két óra” – bölintott, amint a karórájára nézett. – „Egy óra múlva itt vannak.” – A lányára és volt feleségére gondolt.

Gyors, kapkodó mozdulatokkal kicsomagolt a bőröndjéből, aztán felhívta a feleségét. Azaz a volt feleségét, de még most is úgy érezte, a felesége.

– Szervusz.

– Szervusz.

– Na mi van, megjöttél? Tegnap este már vártuk, hogy hívjál bennünket.

– Lemaradtam a gépről. Egész egyszerűen eladták másnak a helyemet.

– Egy hivatalos kiküldöttnek a jegyét?

– Igen. Megpróbáltam beszélni a MALEV egyik emberével, de közölte, hogy nem tehet semmit, ez LOT gép, tehát a lengyelek gépe.

– És ezért jöttél egy nappal később?

– Ezért.

– A légitársaság gondoskodott szállásról meg reggeliről.

– Aha...

– Mi az az aha?

– És én ezt el is higgyem?

– Ha megnézed a repülőjegyemet, abból kiderül.

– Csakhogy én nem nézem meg, mert nem megyek hozzád.

– Már megint mi bajod? Miért nem jössz?

– Kellemes volt, ugye?

– Ami a szállást és a hivatalos fogadtatásokat illeti igen, csak most fölösleges duma volt a konferencián. A harmadik napon aztán fel is álltam, és mondtam néhány...

– Nem érdekel.

– Látom behoztad a virágokat az erkélyről. Köszönöm.

– Hát éppen ez az. Elmentem meglocsolni a virágokat, aztán bevitettem őket a szobába, mert, gondoltam, jön az ősz. Közben egy kicsit körülnéztem nálad.

– Hogyhogy körülnézted?

– Mondd, teljesen hülyének nézel engem? Hogy van egy kis Jadwigád?

– Kicsodám?

– A múltkor kis tolmácsnőd. Akit a félévvel ezelőtti utadon szedtél össze. Megint lefeküdtél vele?

– Először is honnan veszed...

– Onnan, hogy megtaláltam a leveleket. Azt hiszed nem tudom, hogy hova dugdosod a leveleidet? És megtaláltam annak a német tyúknak is a leveleit, aki eljött hozzád Pestre. Akit a tavalyi berlini utadon szedtél össze.

– De...

– Nem érdekel tovább!... Vége! Befejeztem!... Én időnként elmegyek hozzád főzőcskézni egy-egy hétvégén, de te, ha elutazol valahova, rögtön összeszedsz magadnak egy ribancot.

– Két évvel ezelőtt, amikor meghalt az apám és kiborultam, a szerkesztőségben is gondjaim voltak... éppen, hogy sikerült egy másik helyet...

– Nem érdekel.

– Egész egyszerűen pár hét alatt elcseréltél egy háromszobás lakást abban a nyavalyás közvetítő irodában. Azt hiszed időközben nem jöttem rá, hogy nem magadtól csináltad?...

Hogy valakinek, enyhén szólva, a tanácsára?... Hogy a két év alatt, amióta külön élünk, ha valakid?

– Semmi közöd hozzá, és nem érdekelnek a sirámaid. Minek egyeztél bele a válásba? És a lakáscserébe?... Azt hitted majd egyedül fickándozol, mi?

– Egy nyomorult lakásban élek, teljesen beázott újra a konyhám. Már harmadszor, negyedszer, nem is számolom, és mindig újra kell festetnem.

– Nem érdekel. Köszönd magadnak.

– De hát mi a jóistent kutatgatsz a lakásomban?... Tudod, hogy nincs senkim, az pedig, hogy valakivel levelezek...

– Pontosan azért kutatgattam, hogy találjak is valamit.

– De az istenért, tizennyolc éven keresztül féltékenykedtél, aztán pontosan akkor, amikor apám meghalt...

– Ne nézz engem hülyének.

– Azt hiszed nem tudom, hogy szeretőd van?... Valahányszor itt van nálam a gyerek és felhívlak, soha nem vagy otthon. Szépen elküldöd hozzám Juditot, te meg...

– Hagyd ezt a marhaságot!

– Én egész héten össze-vissza kínlódom, mert ahelyett, hogy a tanulmánykötetemet írnam, arra kell figyelnem mikor fogy el a mosópor, a szappan, az anyám kínja, hogy most vacsorát kell vennem, hogy takarítanom kell, hogy...

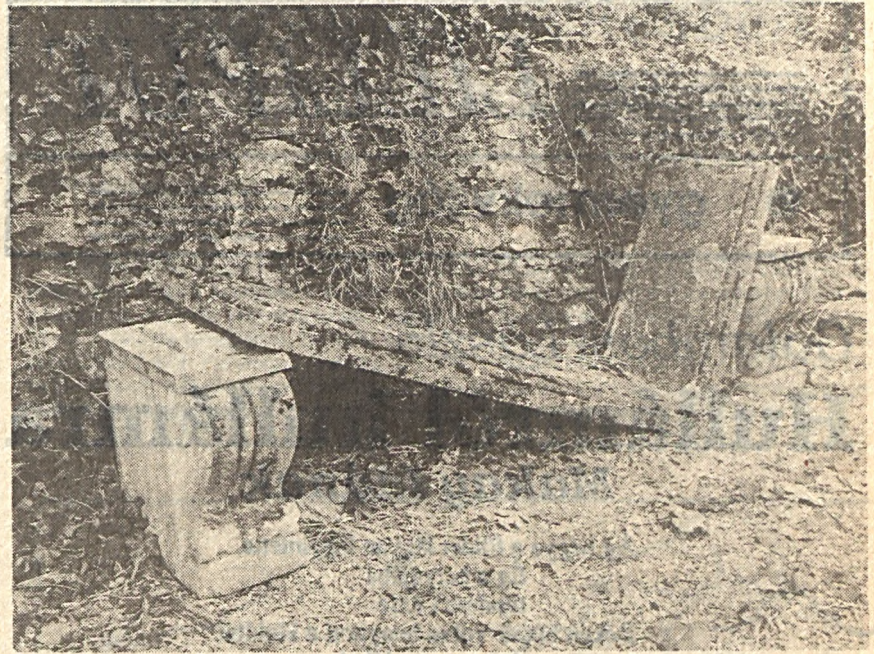
– Magadnak köszönheted.

– Mit köszönhetek magamnak? Hogy az apámat is egyedül kellett eltemetnem, mert semmit nem segítéssel?

– Nagyon jól tudod, hogy soha nem voltunk jóban, ha szépen akarom mondani... Utáltuk egymást, ha így jobban tetszik.

– De hát egy öregember, ha meghal...

– A te apád volt... És lehetőleg a gyerek fejét ne tömd tele azzal a hülyeséggel, hogy nekem van valakim. Múltkor is sírva jött haza.

– Nagyon jól tudod, hogy képtelen vagyok egyedül élni, de nekem még nem volt senkim a két év alatt... Viszont te...

– Itthon talán nem volt senki és engem pedig hagyj békén a hülyeségeiddel. Talán időnként elmentem volna hozzád, ha lenne valakim?

– Éreztem, érted, megéreztem. Tizennyolc évi együttélés után...

– És a nagy magányodban külföldön vigasztalódsz, igaz?

– Hogy két év alatt, ha néha külföldön találkoztam valakivel... Nagyon jól tudod, hogy egyedül élek...

– És most már végleg egyedül is maradsz, mert én soha többé nem megyek hozzád. Majd visszaküldöm Juditot a lakáskulcsaidat. Kéthetenként láthatod, ahogy eddig. Szervusz.

Az asszony letette a kagylót. Szombathy felállt, kiment a szobából a lakás belépőjébe, a fogásra akasztott zakó zsebéből cigarettát vett elő, rágyújtott, aztán a konyhába ment, leült az egyik konyhaszékre, nézte a mennyezet barnás-szürke beázásfoltjait.

Hirtelen – már nem először – úgy érezte mintha a bal kulcsontja alatt egy kéz markolná a szívét. Erős, nyomó fájdalmat érzett, aztán a gyomor-szája tájékán szíró nyilallásokat. – „Na, hála isten – gondolta – igaz volt az orvosnak, túl sok az infarktushoz a rizikófaktorom. Rizikófaktor, milyen

elegánsan lehet mondani, ha valaki nyomorultul kínlódik, és közben megpróbál dolgozni, élve maradni, pedig legszívesebben feladná az egészet. Hát ez a rizikófaktor. Így negyven és ötven között... A halálozási statisztikában is szép számmal szerepelünk így magunkban kínlódó elvált marhák... Szegény Judit, előbb-utóbb őt is elvesztem... Két év alatt pedig hányszor próbáltam, hogy legalább a gyerek miatt... Próbáljuk újra... Összecseréljük a két lakást vagy megpróbálunk az enyémből egy nagyobbat és Juditnak majd ott marad az a másfél szoba, amiben most vannak, és ha egyetemre megy, akkor már”...

Egyre erősebben fáj a szíve, a gyomrát is görcsös fájdalom húzta össze. Felállt, kiment a fürdőszobába, a gyógyszeres dobozából kivett két No-spa-t, betette a szájába, a vízcsap alá hajolt, nyelt pár korty vizet. – „Csak legalább Judittal tudnék beszélgetni, de két hetenként?... Azt sem tudom, mi történik vele az iskolában”...

***

Alig egy óra múlva csöngetett a lánya. Szombathy kinyitotta az ajtót, beengedte Juditot, megcsókolták egymást.

– Mielőtt elfelejtem, az anyu visszaküldte a kulcsaidat – mondta és kabátjából elővette a kulcsosomóját.

† Hol sírjaik domborulnak... ☆

Messze van még a halottak napja, a sors mégis úgy hozta, hogy egy teljesen új temetőt kellett meglátogatnom. A hatalmas vaskapu fölött öles betűk hirdették: „Nem támadunk fel!” Megkönnyebbülten sóhajtottam fel, bár az ilyen sóhaj szokatlan egy temetőben...

A kaputól balra fekszik a marxizmus. 1987-ben tudatosodott benne, hogy rosszul áll a szénája, 1988 májusában infarktussal kórházba került, de a pártfunkcionáriusok sem tudtak rajta segíteni. Mellette nyugodott a Tóke, de élelmes emberek, vállalkozók, kiásták és magukkal vitték. A zsákutcát jelző kresztáblát azonban outhagyták. A sírhoz gyakran kijár a kapitalizmus, aki már régen megbocsátotta neki, hogy

anno dacumál, valamilyen rohadást előidéző betegséggel akarta elveszejteni. Régi pravoszláv szokás szerint italt és ételt hoz: a kóla mámorával és a hot dog zamatával szeretné e más világon kiengesztelni.

A második sorban nyugszanak a világ proletárjai, akik ugyan gyakran egyesültek, de utódjuk nem született. Míg éltek, igen népszerűk voltak, és minden újság címloldalán szerepelt a jelmondatuk.

A kaputól jobbra van a pártoligarchia sírja. Az emlékműn a felirat: „Mindenki egyért!” Mellette egy másik sírhalom domborodik. A sebtében leszűrt keresztben ez olvasható: „Fosztóképző”. Csak a beavatott látogatók tudják, hogy ezen az álnéven temették el a szocialista demokráciát.

A kaputól továbbmegyek, előre a lenini úton. Egy szövetséges fejfa hívja fel magára a figyelmet szerény arany keresztjével, amelyre ezt vésték rá: „Itt nyugszik a munkás-paraszt szövetség. Örök mementóként állította: az értelmiség.” Mellette van a munkásárság sírja. A fejfára akasztva békésen lóg egy géppisztoly, egy rohamsisak és a halotti bizonyítvány, amelyet az Országgyűlés állított ki.

A második sorban fohagyomás porcukorral beszórva temették el Breznyev elvtárs csókját. Egyébként ez a posztstalinista parcella: legalább száz sír van kiásva...

A lenini út végére érek, vissza kell fordulnom.

Ahogy kilépek a kapun, megcsap a demokrácia, a dollár és a peresztrojka illata. Mély lélegzetet veszek. Benyúlok az APEH és az áremelések által tisztára mosott zsebembe..., és a frissen ásott sírokat sehogyan sem tudom kiverni a fejből...

Salga Attila

fotó: Makai Károly

(Fotó: Czako Sándor)

Az ötvenedik Marylin

Egy kritikus nem volt rest, megszámlolta: az ötvenedik könyvet adták ki Marylin Monroe életéről és haláláról. Az ipar tehát virágzik, hiszen a színésznő mindössze 28 esztendeje halt meg. Az ötvenedik könyv szerzője, Selwyn Ford mindenesetre azt állítja, hogy meglepőt ír. Igaz, a véleménye is, megalapozott és egy angol botránylapban jelent meg. Az újságíró szerint John Kennedy, a volt elnök, amikor már kifáradt a kapcsolata a színésznővel, s attól tartott, hogy a múlt kompromitálhatóvá válhat, Robert Kennedyre bízta Marylin Monroe-t. A filmsztár teherbe esett. Vágyakozott a gyerek után, úgy döntött tehát, hogy megtartja. Az újságíró szerint M. M. akár zsarolás árán is, de férjhez szeretett volna memi Bob Kennedyhez. Ez az elképzelés természetesen nem egyezett a Kennedy család véleményével. Egy napon tehát elrabolták, repülőgépre ültették, és Mexikóba vitték, ahol akarata ellenére végrehajtották az abortuszt. Ez 1962 júniusában történt. Nem sokkal később azonban maga a színésznő fedte fel az esetet egy bizalmas barátjának. A történetet kiszivárogtatva, s botránytól tartva, a Kennedy család Peter Lawfordra bízta az elhallgattatást. Lawford kábítószerezéssel dolgozott: meztelen és obszcén fényképeket készített M. M.-ről, majd azzal fenyegette, hogy nyilvánosságra hozza a képeket, ha nem marad csendben. Marylin Monroe néhány nap múlva öngyilkos lett. Számos szerző az öngyilkosságot is vitatja. A legújabb „életrajz” írója azonban még mindig talál új patron: húsz évvel a tragikus eset után egy filmproducer társaságában szerződésajánlattal fordult Lawfordhoz. A már elfelejtett színésznő kapott az alkalmon. Ekkor elolvastatták vele a film szinopszist. A történet pedig egy fiatal lányról szólt, akivel szerelmi viszonyt létesít egy gazdag és nagynevű politikus. A lány terhes lesz, elrabolják, abortuszra kényszerítik... „Mintha villám csapta volna meg. Eszelősen rám nézett, és láthatóan reszketni kezdett. Aztán megszólalt: Örültek vagytok? Azt akarjátok, hogy mindnyájunkat kinyírjanak?! Feldúltan faképnél hagyott bennünket.”

Ez lett volna az igazság? Ötven könyv után egyet biztosan tudhatunk: minthogy M. M. emberként nem élhetett, így a fantáziában él tovább.

Pardi Anna: Háború és béke

A békét megszüntette két sérüléssel.
Magánélete és munkája

összeomlott.

De megmaradt egy hatalmas dolog:
a személyisége.

Nem más az, mint világevő
sűrített energia.
Mint inka mágikus kövekre,
úgy néz a Duna-parti kavicsokra.

A pluralista többdimenziós rendszer
a Bartók Béta rádió hullámhosszán
gyors tönkremenést és gyors
reményt
sugárzik megüszni ezt a békét

az Európa házig.

LILLIPUT

● gyermekvilág

Galambosi László

Hullámról hullámra

Makay Idának

Ág hegye a földet lágyan legyintette.
Ég a batyujába
tündéreit tette.

Békén bocskorolva benyitott a Holdba.
Aranyporos lábuk
tükrösebbre mosta.

Ragyogtak a szárnyak. Pikkelyek pillogtak.
Muzsikás csengőkből
dallamok buzogtak.

Csordultak virágba, konduló kehelybe.
Csillagot pengetve
lépkedett az Este.

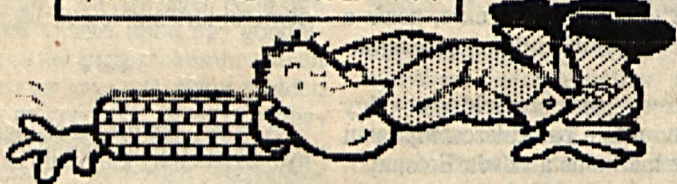
Gyöngyház csónakocskák, sárgarigó-fészkek
fölköt a gallyárboc
himbálózva fénylett.

Bíborleplő hullám hullámról hullámra
kapaszkodott, haltól
kékllett tarisznyája.

Ág hegye a földet lágyan legyintette.
Erdő a felhőket
zsebeibe tette.

Az ég batyut bontott. Bokrok mögül bújva
tündérek készültek
madárlátta útra.

MEGVAN !!!

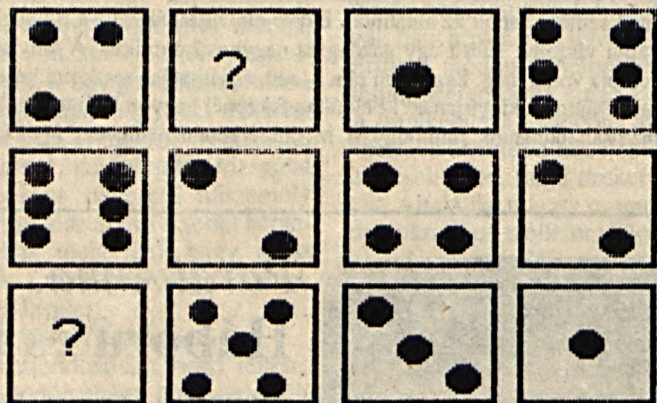
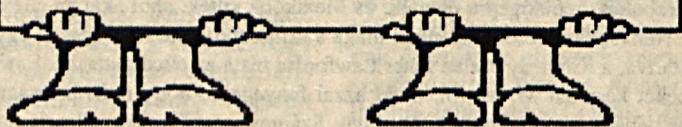

Az 505.sz. Ipari Szakmunkásképző
Intézet és Szakközépiskola
KÖZMŰVELŐDÉSI STÚDIÓJÁNAK
REJTVÉNYE

Hogyan is van ez?

Hány pontot kell rajzolni a
két még "pontatlan" négyzetbe?

A megfejtéseket legkésőbb kedden
adják postára nyílt levelezőlapon
a 7101. SZEKSZÁRD Pf.-23 címre.

Írják meg rá: **505-MEGVAN!**

E heti nyerteseink:

Fataki Sándor, Szeged
Erdős László, Békéscsaba
Rácz Gábor, Basal
Tóth Ferenc, Tápiószecső
Tomasowszky István, Szeged

A nyereményeket postán küldjük el!

Darumadár fenn az égen...

Harsogó kurrogással köszönti a daru a békés lápon a kelő napot, és ezzel már távolról jelzi a vonuló darucsapat érkezését. A kurrogás – az éjszakai pihenőhelyeken, ahol ezrével gyűlnek össze – fülsiketítő lármává fokozódhat. Több mint négyezer évvel ezelőtt Egyiptomban falakban tartottak félig szelíd darvakat áldozati állatnak; hizlalták is őket. A mondabeli Obykos darvai közmondásos híre tettek szert.

A mi szürke darunk, 13 más darufajjal együtt, a talajon élő madarak nagy családjához tartozik. Valamennyi faj mindenevő, s Dél-Amerikát kivéve minden földrészen tágas, fában szegény vagy kopár síkságon élnek. A gólyaktól a rövid csőr különbözteti meg, a nagyobb gémeiktől röpkéjük, mert a daruk messze előrenyújtják nyakukat. Faágon nemigen láttuk még darut. Fiókaik rötösbarma pihések, fészekhagyók, és hamarosan maguk keresik táplálékukat, de még sokáig szüleik kíséretében maradnak.

A szürke darvak vándorcsapatái március-áprilisban állítanak be hozzánk, de ma már nem fészkelnek, utoljára a XIX. század végén költöttek. Németországban is csak kevés pár találja meg csendes erdei lánját, vagy zavartalan nádasát, amelyek szükségesek ennek a méteren felüli, természetes madárnak a fészkeléséhez. Skandinávia és Észak-Ázsia mezőgazdaságilag kevésbé művelt vidékein – kb. a sarkkörig – a daru ma sem ritkaság. Onnan érkeznek azok, amelyek Észak-Afrikában és Dél-Ázsiában töltik a telet. Csapatái jellegzetes V-alakú alakzatban repülnek. Nagysága ellenére – szürke színezete miatt – a daru nem feltűnő madár. Ébersége miatt ritkán sikerül annyira megközelíteni, hogy felismerhessük a farka fölél hajló dísztolait, és azt a fekete sávot, amely a tarkótól a homlokukon keresztül az álláig fut, és amelyet csak a feje búbjának kopasz pirossága tör meg. Két nagy tojását fűből épített, méter széles fészkeben négy hétig üli. További kilenc-tíz hét után kezdenek röpkölni a fiatalok, ez idő alatt az öregek gondoskodnak róluk.

A daru apró állatokat eszik – a rovaroktól gyíkokig és madárfiókáig. Mivel azonban nem veti meg a növényi táplálékot sem, ezért szemére vetik, hogy időnként károkat okoz a téli vetésben. Ha valóban előfordulnak is ilyen károk, akkor sem volna szabad könnyelműen ennek az amúgy is egyre ritkább madárnak az életére törni, hogy utódaink is megismerhessék még azt a gyönyörű látványt, amit Goethe a Faustban így énekelt meg: „S a tó felett a síkon át, daru keresi otthonát”.

Képeink: 1. Darvak a kardoskúti szikes tónál, Orosháza közelében, ahol egy hónapos pihenőt tartanak;

2. A Lufthansa légitársaság emblémája a daru. A gépmadarak a frankfurti légitikikötőben sorakoznak.

Szent György-naptól Szent Jánosig (Népmese)

Öregasszony és öregember össze akartak házasodni. Na, először mondják meg egymásnak, hogy kinek mi a hibája!

– Nekem csak annyi a hibám – kezdi az öregasszony –, hogy Szent György-naptól Szent Jánosig egyet fáj a fejem.

– Nem baj, lelkem – mondja az öreg –, majd akkor fogadunk valakit.

– S neked mi? – kérdi az öregasszony.

– Nekem csak annyi, hogy a víztől úgy megrészegedem, hogy azt se tudom, mit csináljak.

Na, egybekelnek. Tavasz lett. Már Szent György-napja is eltűnt. A gazda hat ökörrrel s a szolgálival ki a mezőre. Mennek haza, nincs vacsora. Az asszony beteg, megkezdődött a főfájás. Na, ettek, ittak, amit elékaptak, s azzal megvolt.

Másnap megint mentek szántani. Mennek haza, megint nincs semmi vacsora. Harmadik estére is csak beteg volt az öregasszony, s nem volt semmi vacsora. Na, az öreg nem szólt semmit, csak azt mondja a szolgálának:

– Adj fiam, egy csupor vizet.

Iszik, iszik, s egyszer csak úgy megrészegedik tőle, s nekiesik az asszonynak, s istenesen elveri az asszonyt.

Másnap megint kimegy az öreg szántani a szolgálival. Jönnek haza estére, hát az öregasszony mint egy menyecske, fut eléjük, nyissa a kaput, s messziről kiáltja:

– Hagyják az ökört, majd én kieresztem őket. Menjenek kentek vacsorálni.

Bekötötte a marhákat, s ment adott nekik finom húsvest s palacsintát. Falatoztak jóízűen, s mikor már megvacsoráltak, megszólal a gazda:

– Na, e jó volt, fiam, most pedig adj egy csupor vizet.

– Jaj, ne, lelkem uram, csak azt ne, hozok én magának mindjárt bort a pincéből.

– De ha vizet akarok – mondja a gazda.

– Jaj, a tegnap is megrészegedett kend tőle. Inkább csak igyék bort.

Azóta az öregember soha vizet nem ivott, csak bort, de nem is részegedett meg soha. Igaz, az öregasszonynak se fáj többet soha a feje.

Csináld magad

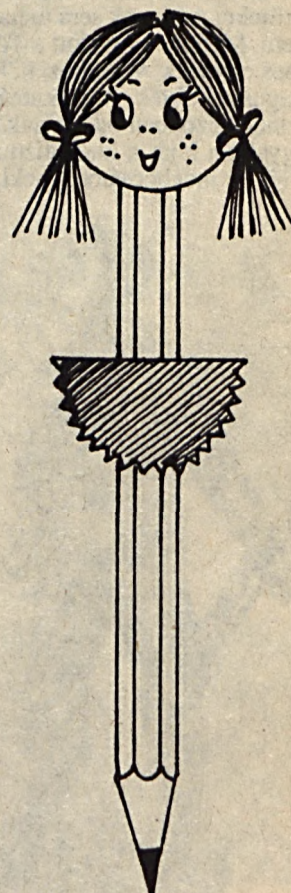
Mindenkinek nagy öröm a saját készítésű ajándék: annak is, aki kapja, annak is, aki adja. No persze saját magunkat is „meglephetjük” apró díszes használati tárgyakkal. Ehhez szeretnénk most segítséget nyújtani egy ceruzabáb elkészítésének leírásával. Garantáljuk, hogy kistestvéred kitérő örömmel fogja fogadni ajándékod.

Mire van szükség a báb elkészítéséhez, ami természetesen ceruzaként tovább használható? Egy grafitceruzára, egy kb. kettő és fél centiméter átmérőjű fagolyóra (néhány forintért rövidárboltokban kapható), valamint kell még egy 4x4 centiméteres filcdarab, vagy bármilyen, kicsit vastagabb anyag darabja, technokol ragasztó, kés, olló, vékonyan író filctoll fekete és piros színben.

A fagolyó különböző méretű furatokkal kapható. Ha a nagyobb furatút kapjuk, szinte semmit nem kell igazítanunk, a ceruza hegyzetlen vége beilleszthető. Ha azonban a kisebb furatú golyót vásároltuk, akkor késsel „kitágítjuk” a lyukat annyira, hogy a

Ceruzabáb

ceruza vége szorosan beilleszthető legyen. Óvatosan dolgozzunk! A fonalat 7–8 centiméter hosszú darabokra vágjuk – ebből készül a baba haja. A választék vonalán, a homlok közepéig beragasztózzuk a golyót, s ráillesztjük a fonalakat. Miután megszáradt a ragasztó, egy másik színű fonaldarabkával összefogjuk a copfokat. Piros filccel száját, feketevel szemeket, szemöldököt, orrot és még néhány szeplőcskét is rajzolhatunk a kislány arcára. A szoknya elkészítéséhez a filcből négy centiméter átmérőjű kört vágunk ki – ha van otthon cikcakk-olló, akkor azzal, ha nincs, akkor sima ollóval cakkosra vágva a szélét. A kör közepére akkora lyukat készítünk, hogy a ceruza éppen beleférjen. Ha ezzel is elkészültünk, akkor bekenjük ragasztóval a filcet, s a ceruza végétől kb. 4 centiméterre félbehajtuk az anyagot a rajz szerint és megvárjuk, amíg megszárad. Ugye, nem is nehéz elkészíteni?

Gergelyics Zsóka

Révai Nagy Lexikona

az első két kötet ára: 917,- Ft/db, a 3-5. köteteké: 980,- Ft/db

A Babits Kiadó pótmegrendelést vesz fel a Révai Nagy Lexikona egész sorozatára, a beérkezés sorrendjében, korlátozott példányszámban.

Név: .....
Cím: .....

.....példányban
megrendelem

a Révai Nagy Lexikona kötetait
az alábbi címen:

Babits Kiadó

7100 Szekszárd, Pf.: 237.

Megrendelése után a megjelenéssel és fizetéssel kapcsolatos kérdésekről részletes tájékoztatót, valamint befizetési csekket küldünk!

Részletfizetési kedvezmény!

Tisztelt Megrendelőnk!

Kiadónk továbbra is garantálja a Révai Nagy Lexikona hat év alatti megjelenését, s azt is, hogy indokolatlanul nem emeljük a kötetek árát. E nemzeti érték közkinccsége tétele során csak szolid tüzeti nyereségre törekszünk.

Sajnos azonban nem tudjuk elhatárolni magunkat a papírárak és a nyomdai műveleti költségek évente egyre nagyobb mértékű emelkedésétől. Reálisan felmértük, hogy ez Önnek esztendőnként fokozódó megterhelést jelent.

Kiadónk vezetősége ezért úgy határozott, hogy felkínáljuk Önnek az általunk vállalható legnagyobb kockázatot!

Ön már most előre, egy összegben megvásárolhatja a lexikonsorozat valamennyi hátralévő 4-20. kötetét,

21 500,- Ft-os áron.

Ha az Önhöz már elküldött csekkek egyikét ezen összegre szólóan 1990. március 25-ig kitölti és a pénzt a szokásos módon befizeti, nem lesz tovább gondja a részletfizetésekre, kiadónk törzsvásárlójának számít ezután, és 1994 végéig automatikusan postázzuk Önnek a megjelenő lexikonköteteket.

Gondolja végig és mérje fel, hogy ez Önnek könyvebbeséget, avagy terhet jelent.

Mi felajánljuk a lehetőséget.

Babits Kiadó

Tisztelt Leendő Megrendelőnk!

Ha a Révai Nagy Lexikonát hiába kereste eddig a könyvesboltokban, a könyvárusoknál, s szeretné megrendelni tőlünk a teljes hasonmás kiadást, és egy összegben az egészet kifizetni, *kérjen egy csekket kiadónktól, s azon adjon fel címünkre*

24 314,- Ft-ot

1990. március 25-ig.

Önnek sem lesz tovább gondja a részletfizetésekkel, s Önnek is automatikusan postázzuk a megjelenő lexikonköteteket 1994 végéig.

Gondolja meg!

Mi Önnek is felajánljuk a lehetőséget.

Babits Kiadó

7100 Szekszárd, Pf.: 237.

A szálak Pannóniába vezetnek

A Scotland Yard művészeti és műtárgy-ügyi nyomozócsoportja széleskörű vizsgálatot indított a Sotheby műkincsvásárló üzemeltetői által nyilvános aukcióra bemutatott Sevso-ézüsttárgyak eredetének és tulajdonjogának felderítésére – jelentette szerdán a The Times. A vitatott ézüsttárgyak nyilvánosan bemutatott 14 darabját Lord Northampton ajánlotta fel árverésre. A dúsgazdag angol arisztokrata egy libanoni kiviteli engedéllyel igazolta az általa megvásárolt műkincsek eredetét. Egy latin nyelvű dedikáció alapján Sevso-leletként ismertté vált készlet egyik ézüsttárgyának domborművén a vadászati-halászati életkép felett a Balaton római kori latin neve olvasható: Pelso.

A páratlan szépségű és felbecsülhetetlen kultúrtörténeti értékű ézüsttárgy-készlet létezéséről elsőként a The Independent adott hírt a múlt hónapban. Szakértője rámutatott, hogy a feltehetőleg i. u. 4. században készült ézüsttárgyak eredeti tulajdonosának rezidenciája valószínűleg a kései római birodalom Pannónia tartományában, a mai Magyarország területén volt. A The Independent február 9-én közzétett első jelentése szerint az angol arisztokrata birtokába került kincsek tulajdonjogára vonatkozóan bemutatott egyetlen okirat egy libanoni kiviteli engedély volt. Azóta a libanoni kormány óvást emelt a Sevso-lelet áruba bocsátása ellen, a leghatározottabban cáfolva, hogy valaha is engedélyt adtak volna a mindaddig számukra is ismeretlen műkincsek kivitelére. A Scotland Yard nyomozásának megkezdésével egyidejűleg a The Independent most további részleteket tárt fel a gyanús eredetű Sevso-lelet adásvételében közreműködő köztisztviselők tevékenységéről. Szerdai jelentésében a The Independent elmondja, hogy a Sevso-kincsek eddig ismert 14 darabja csupán egy része az összesen harminc ézüsttárgyból és műtárgyból álló letetnek. A nyilvános bemutatásra még nem került tárgyak között van egy nagyméretű ézüsttárgy, amelyet Constantinus császár domborművű profilja díszít, négy másik férfi-portré körében. Ezek feltehetőleg Constantinus helyetteseit ábrázolják. Ez arra látszik utalni, hogy az ézüsttárgyak i. u. 335-337 között készültek – ez volt ugyanis az egyetlen időszak, amikor Constantinus négy helyettes társaságában uralkodott. Valószínűnek tűnik, hogy Constantinus császár i. u. 336-ban, trónra lépésének 30. évfordulója alkalmával ajándékozta meg a készlettel nagy kegyben álló hadvezérét, vagy helytartóját, akinek székhelye minden jel szerint Pannóniában volt.

A The Independent szerint egy Londonban működő libanoni régiségkereskedő, bizonyos Halim Korban játszott kulcsszerepet a Sevso-lelet ismert 14 darabjának Lord Northampton részére történt eladásában. A lap úgy tudja, hogy Peter Wilson, a Sotheby volt elnöke hívta fel Lord Northampton figyelmét a Sevso-leletre, miután annak Londonban eladásra felkínált első darabjait megvásárolta. Lord Northampton a The Independent szerint Peter Wilson ajánlására vette igénybe egy londoni kereskedő, bizonyos Rainer Zietz szolgálatait, aki azután letárgyalta az adásvételi ügyletet az ismeretlen eladóval. Rainer Zietz a The Independentnek kijelentette, hogy „tökéletesen tisztá az ügyletekről” volt szó, de – mint mondotta – „Lord Northampton pillanatnyilag nem óhajta, hogy erről a sajtónak nyilatkozzam”. Az angol főúr 1981 és 1987 között több részletben vásárolta meg a készlet egyes darabjait, amelyeket egy svájci bank trezorjában tartott meg, ahol azokat mindmáig őrzik. Miután a libanoni kormány hamisítványnak minősítette a neki tulajdonított kiviteli engedélyt és egyidejűleg tulajdonjogi igényt jelentett be a leletre, a Scotland Yard vizsgálódásai feltehetőleg mindenképp a Sevso-lelet egyes darabjait forgalomba hozó eladók kilétének felderítésére irányulnak.

A Scotland Yard állítólag erős kételyeket táplál a libanoni igényjogosultság tekintetében és azt gyanítja, hogy az ézüsttárgyakat Kelet-Európából csempészték ki. A hamisított libanoni kiviteli engedély minden jel szerint csupán arra szolgált, hogy felkínálhassák eladásra a leletet, amelynek eddig nyilvánosan bemutatott 14 darabját a Sotheby ősszel készült dobra vendi. A The Independent szerint a Scotland Yard pillanatnyilag arra gyanakszik, hogy a Sevso-kincseket Jugoszláviából csempésztették ki az ismeretlen eladó emberei.

* SÜVEGES *

DACIA

DUNAFÖLDVÁR
TEL.: 176
MÁRKA SZERVIZ

30-40-50%

ENGEDMÉNY A
SZEKSZÁRDI
TITÁN-VÁSÁRON!

Keresse 31. számú
vas-műszaki üzletünket
az Epreskert úton!

Tel.: 74/15-536.

BABITS KIADÓ

jó helyesírású gépirónót keres azonnali belépéssel. Jó kereseti lehetőség! Jelentkezni lehet: Szekszárd, Bajcsy-Zs. u. 7. Telefon: 74/16-277.

APRÓHIRDETÉS

Hévízen a centrumtól 1500 m-re kedvező áron eladó 400 n.ö. zártkerti ingatlan. Érdeklődni: Hévíz, Attila utca 65.

NB 28 keretes kaptárban 50 méhcsalád eladó.

Érdeklődni: Bíró László, Szőkegyecs, Fő út 80.

Hévízi autóparkolóban 25 m²-es üzlethelyiség sűrűn eladó. Ajánlatokat levélben: „Ciklon” jellegre a keszthelyi magyar hirdetőbe Pf.: 20.

Keszthelyen a Vásártéren 68 m²-es lakás tetőtér beépítési lehetőséggel eladó. Érdeklődni: Keszthely, Vásár tér 23. IV/10.

Balatonberényi szőlőhegyen 885 m²-es panorámás terület, ebből 350 m²-es kordonos szőlő, rajta kis faházzal eladó. Cím: Futó, Balatonberény, Tánácsics u. 2/a.

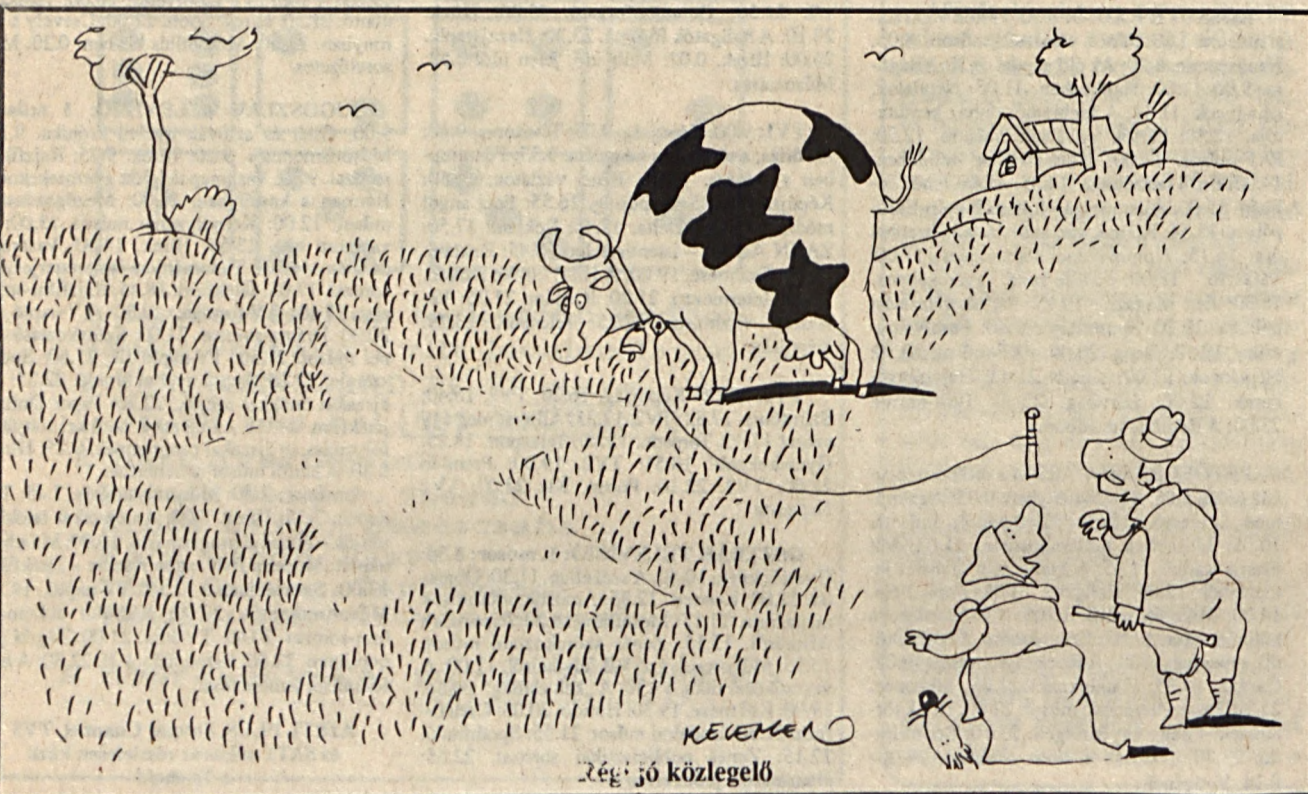
D emokratikus

Á talakulási

T örekvések

U tja

M agyarországon

Rég jó közlegelő

Labdarúgó NB I.

A labdarúgó NB I. 18. fordulójában sok minden eldőlt, hiszen az ötpon-tos előnnyel listavezető Ú. Dózsa újabb pontokat szerezhet Veszprém-ben, míg a riválisok valamivel keményebb ellenfeleket kaptak.

A szombat délután legnagyobb presztizsharcot ígérő mérkőzését a Hungária körúton rendezik, ahol a második helyezett MTK-VM a Videoton-Walthamot fogadja. A szurkolók ezt az összecsapást azért is különös érdeklődéssel várják, mivel mindkét együttes kispadján olyan szakemberek ülnek, akik a nyolcvanas években meghatározó egyéniségek voltak a magyar labdarúgásban. Verebes József (MTK-VM) és a Mezey György (Videoton-Waltham) rövidebb-hosszabb ideig a válogatottat is irányította.

Verebes és Mezey ellenfelekként vezénylik csapataikat: a Hungária körúton nagy csata várható.

A főnyerősen első Ú. Dózsa veszprémi látogatása annak ellenére vendég-sikert ígér, hogy a lila-fehérek a leg-utóbbi fordulóban – bár nyertek – közelről sem nyújtottak bajnokjelölthöz méltó teljesítményt a Rába ETO ellen. A hazaiak viszont a veszélyes zónában helyezkednek el, legalább egy pontra feltétlenül szükségük volna.

A Fradinak csak győzelem lehet elfogadható, amennyiben versenyben kívánnak maradni a bajnoki címért. A Váci Izzó jelenleg kiesőjelölt, helyzetén csak egy szombati bravúr javíthatna.

Kiesési rangadó lesz Győrött, ahol a

Verebes-variációk Mezeynek

legutóbbi fordulóban feltámadt Csepel lép pályára a Rába ETO ellen.

A két másik fővárosi csapat, a Vasas és a Bp. Honvéd a Siófokot illetve a Haladást fogadja. A kispusztieknek ugyancsak igyekezniük kell, ha nem akarják követni az Ú. Dózsa és a Vasas tavalyi példáját, amikor a két patinás budapesti együttes csaknem kiesett az NB I-ből...

A kitűnő őszi idényt zárt pécsiék a múlt héten megtorpantak az Úllői úton, s nem bírtak a ferencvárosiakkal, vereséggel távoztak. Garami József csapata ezúttal a Debrecen látja vendégül. A Tatabánya és a Békéscsaba mérkőzése nem ígér különösebb izgalmat, mindkét együttes a középszínű biztos tagja.

Handel a Veszprém játékosa

Megoldódott a Handel kontra Rába ETO ügy. A válogatott labdarúgó ugyanis 1,5 millió Ft-ért gazdát cserélt, így a szombati bajnoki fordulóban már a Veszprémi SE színeiben léphet pályára.

A szurkolók szerint egyfajta presztizscsatára van kilátás, hiszen a két edző, a két exkapitány viszonya, ha rossznak éppen nem is nevezhető, de nem olyan, mint általában az élvonalbeli edzőké. Verebes a rá nem éppen jellemző diplomáciai nyelvezettel megkérülte ezt a kérdést, Mezey pedig annyit mondott, hogy bizonyos dolgok

a jelentőségükhöz képest felnagyítva láttak napvilágot, a múltban egyáltalán nincs harag, sőt... A viták szakmai természetűek. Az, hogy másképp gondolkodnak a labdarúgásról, abból egyszerűen nem lehet ügy.

Verebes: Valószínűleg kitűnő mérkőzést játszunk. Mi kétfajta játéktípust alakítottunk ki, így, ha kell, már az ötödik percben változtatok. Jó csapat a ferencvári gárda, Kaszás Gábor tanítványainak játéka mindig is tetszett.

Mindenki alaposan ismeri a másikat, ezért váratlan taktikai húzásokról nem beszélhetünk. Mezey éppen az MTK-nál érte el edzői pályáján az első sikert, nyilván e klubnak megkülönböztetett figyelmet szentelt a későbbiek során is, de hogy a mai MTK is teljesen nyitott könyv lenne előtte?... – hiszen az utóbbi években külföldön dolgozott. Bár a segítőtársak süghatnak...

Székesfehérvárott, az ősszel az MTK lefékezte a végig támadó Videont, a kontrákra épített, s ezek egyikéből a hátvéd Hahn megszerezte a győztes gólt. Nem kell mélyebben filozofálni, nagy valószínűséggel majd valami ilyesmivel próbálkozik a számára már sikert jelentő egy pont érdekében. Tekintettel arra, hogy a tavalyi tavasszal oly eredményen művelt Kaszás-féle letámadásos játékhoz nincsenek meg az emberek. Jován éppen az ellenfélnél játszik, Petres várakozik és a „veszprémi ugródeszka” segítségével szeretne eljutni az MTK-hoz.

Bálint Gy.

Le a kalappal!

Azt hiszem, nem túlzok, ha azt mondom: le a kalappal Csík János szövetségi kapitány és a férfi kézilabda-válogatott előtt. A legutóbbi világbajnokság óta megőrizte pozícióját a világ élvonalában, s ezt a labdajátékok magyar képviselői közül EGYEDÜL csak ők mondhatják el. Ők, dr. Hoffmann, Marosi, Iváncsik, Gyurka, Kovács M. és a többiek – köztük – nem kis örömmre – a világ élvonala szigorú kritériumának megfelelő unjoncaink, Györfi, Borsos, Füzési.

Szóval le a kalappal! Míg a világon egyre erősebben fejlődött, népszerűsödött a kézilabda, addig nálunk nem sok minden változott előnyére, a legutóbbi svájci világbajnokság óta. A korábban a világ élvonalába kerülő női szakág csaknem a tönk szélére került az idén (lányainknak már a B-csoportos világbajnokság mezőnyében sincs helye).

Fiainkat pedig a sikerek sem nem bódították el, nem fordított hátat a magyar kézilabdának – miután néhányan külföldi játékkengedélyt kaptak – a nemzetközi kvalitású játékosok tucatja. Nem menedzserek után kutattak, hogy valaki végre már eladja őket külföldre, hanem megmaradtak annak, akik az első jelentősebb siker, a hírnév megszerzése előtt voltak. Készültek a bajnokokra és készültek a következő világbajnokságra. Eközben – labdajátékos társaikhoz hasonlóan – ők is panaszkodhattak volna, hogy alacsony a bajnokság színvonala, kevés a pénz, kevés a jó szakember, meg egyebek. De ezeket a szimpatikus szerény fiúkat ez nem érdekelte – valahogy tudat alá nyomtak

ilyen dolgokat. Pedig a náluk egy teljes klasszissal gyengébb osztrák válogatottal egy edzőtábor napi díja több, mint az ő meccsprémiuma egy hónapra idehaza.

De ez a társaság nemcsak tudásban, hanem mentalitásban is más volt, kiemelkedett abból az erkölcsi posványból, amibe a hazai labdajátékok képviselői a magatehetetlenség látszatát kelve fetengenek. De hát a két dolog valahol nagyon is összefügg: ez a mentalitás teremtette meg azt a tudást, amivel helyet követelünk magunknak a világ élvonalában... és nem a B és a C kategóriában sunyítunk.

De túl az erkölcsieken, mit ér ez a helyezés anyagilag. Legjobb tudomásom szerint az olimpiai részvétel kiharcolásáért mintegy kétszáz ezer forintot kap a csapat. Gyűrőtől, segédedzőstől, mindenestől. Érem esetén kaptak volna félmilliót, s emellé még az OSH hozzájárulása is. De így, hogy alig maradtunk el a dobogótól. Azt kell, hogy mondjam – miután elvégeztem a szükséges matematikai műveleteket – nagyon kevés.

Vegyük már észre: ennek a csupán pontszerző helyezésnek nem az az értéke, mintha egy úszó vagy öttusázó ötödik vagy hatodik helyezést ér el az év, az időszak legfontosabb, legkiemelkedőbb világversenyén.

Az OSH – ha annak árán is, hogy esetleg a bűváruzóktól elvesz – férfi kézilabdák teljesítményeinek láttán nyúljon csak mélyebben a zsebébe.

Bálint Gy.

Forma 1-es pályaminősítés:

A Hungaroringre nem lehet panasz

A középszínűbe sorolják a Forma 1 szakértői a magyarországi pályát: a 16 minősített versenypálya közül a kilencedik helyre került abban az összesítésben, amelyet a versenyévad kezdetén ismertetett a Liberation című francia lap.

Az egytől-ötig terjedő osztályozásban a Hungaroring 4.6-es minősítést kapott, akárcsak az NSZK-beli Hockenheim, az olaszországi Monza és a spanyolországi Jerez pályája, de az „egyformák” besorolásakor az olasz és a nyugatnémet pálya mögé került, csak a spanyoln előzte meg.

A minősítés négy meghatározó tényező alapján készült. A Hungaroring

létesítményrendszere 4.61, a szervezés 4.31, a kiszolgáló személyzet 4.70, az orvosi ellátás és készség 4.80 pontot kapott.

A legjobbnak, 4.90 pontot, a szakemberek a japán versenypályát – a szukait – minősítették, az utolsó helyre Montreal került. Az amerikai kontinensen van a további két legrosszabbnak ítélt pálya – a brazil és az egyesült államokbeli – is. Az idei Forma 1-es gyorsasági autós vb versenysorozat Phoenixben, tehát az egyik leggyengébbnek tartott színhelyen indul (a pálya csak 4.10-es minősítést kapott), s a még rosszabb, 3.90 pontos riói pályán folytatódik.

Ferjancz kilenc Eb-futamot tervez

Budapesten a Volga Szálló előtt a járókelők is megálltak pár percre, ugyanis nem mindennapi látvány fogadta őket: a szálló bejárata előtt versenyautók sorakoztak. Ez a rögtönzött kiállítás volt a „belépő” a Novotrade-Navigator Sport-egyesület sajtótájékoztatójához. A hazai mezőny megerősödött, különösen a pécsi Lancia-csappal kell számolni, amely a Camel céggel meghosszabbította a szerződését, így a Ferjancz Attila, dr. Tandari János, és a Jutassy József, Selmezi György kettős, valamint az Oroszlán-testvérpár, László és Tibor az idén is a cég világszerte ismert narancssárga színeiben fog versenyezni. A magyar autózás vezéregyéniségének nevezett Ferjancz Attila részletesebben vázolta terveiket. Elmondta, hogy erre az idényre is kilenc Európa-bajnoki futamot terveztek be, s reméli, hogy a lehető legjobban szerepelnek. Ez a megfogalmazás azt is takarja, hogy szeretnék kevesebb műszaki „bakival” megúszni a versenyeket, mint tavaly, amikor üldözte őket a balszerencse. Bízunk az új kocsijukban, az olasz Alessandrini team által felkészített 300 lóerős, hatsebességes Lancia Integrale-ban.

Bálint Gy.

Browning megvédte világbajnoki címét

Engi-Tóth: lesz ebből érem?

A Halifaxban zajló műkorcsolyázó és jég-tánc-világbajnokságon újabb számban avattak bajnokot. A férfiaknál – csakúgy, mint a párosoknál – a tavalyi győztes megvédte címét. Ez azt jelenti, hogy a kanadai közönség nagy öröme a hazai színek képviselője, Kurt Browning lett a világbajnok. Az idei Európa-bajnokság aranyérme a szovjet Viktor Petrenko ezüstérmét szerzett, míg a tavalyi vb-második Bowman a dobogó harmadik fokára állhatott, s ezzel leszorította onnan a párizsi vb „bronzosát”, Filipowskit. Szász András a kűrben a 18. helyen végzett, de a „végelszámolásnál” egy hellyel előbb zárt.

A táncos párok az egyéni alkott kötelező táncot, az úgynevezett origi-

nál mutatták be, amely után a világbajnok szovjet Klimova, Ponomarenko házaspár vezet, s így címvédés előtt áll. A második helyre feljött a francia Duchesnay testvérpár, akik számbájukra két maximális pontszámot, hatost kaptak. Engi Klára és Tóth Attila az originalban csak a hatodik helyet tudta megszerezni, így az ötödik helyről várják a szabadkorcsolyázást. A Nemzetközi Korcsolyázó Szövetség (ISU) színeiben szereplő Woodward, Szentpétery amerikai-magyar „vegyes páros” a tizenhetedik helyen áll. Mivel Kerekes Krisztina és Kolecsánszky Gábor nem került a legjobb húsz közé – csak a 23. helyet tudták megszerezni –, ők nem szereztek jogot a kűr bemutatására.

Szőnyi: búcsú a Fraditól

A kapitány végigjárta a „szamárlétrát”

A Magyar Birkózó Szövetség csütörtöki elnökségi ülésén megválasztotta az új kapitányt. Eszerint a jövőben Szőnyi János, az FTC birkózószakosztályának eddigi vezetőedzője látja majd el a szakvezetői feladatokat.

A megbízatás nem kis felelősséget ró a 42 éves szakemberre, hiszen a birkózóktól a közvélemény mindig is elvárta a jó szereplést, az érmelet a világversenyeinken.

– Sikert nem lehet komoly munka nélkül elérni, szerintem a jövő eredményeit is csak közösen, összefogással biztosíthatjuk – jelentette ki Szőnyi János. – A legnagyobb előrelépésre az utánpótlás-nevelés területén van szükség. Ma is vannak tehetséges fiatalok, de még korántsem használtuk ki lehetőségeinket.

Elhangzott továbbá, hogy Szőnyi János utódját egyelőre még nem jelölték ki az FTC-nél, de a vezetőedző már konkrét elképzeléseiről is tájékoztatta az egyesület elnökségét.

– Semmiképpen sem tartanám etikusnak, ha egy időben lennék szövetségi kapitány és a ferencvárosiak vezetőedzője. Egyébként tagja vagyok a klub elnökségének is, de új megbízatásom miatt természetesen erről a tisztemről is lemondok.

Az új szövetségi kapitány május 31-ig nem foglalja el posztját, addig marad a jelenlegi felállás, vagyis Németh Sándor irányítja a szabadfogásúakat. Szőnyi János alig 24 órával megválasztása után – a szakvezetői állásra rajta kívül még négyen pályáztak – nem kívánt nyilatkozni arról, hogy kik lesznek a munkatársai.

Szőnyi János 1948-ban született, négygyermekes családapa. A hetvenes években Varga János legnagyobb hazai riválisa volt a kötőfogásúak 57 kg-os súlycsoportjában, de éppen a kitűnő kortárs miatt csupán egyszer, 1974-ben érhetett el jobb nemzetközi helyezést, amikor a madridi Európa-bajnokságon ötödik lett. Tizenkét éve dolgozik az FTC edzőjeként, s ez idő alatt az úttörőktől a felnőttekig minden korosztályt végigkísért. Tanítványai kilenc aranyérmet szereztek világversenyeinken (egy olimpiai, két Európa-bajnoki, négy világbajnoki, egy ifjúsági világbajnoki, valamint egy junior-világbajnoki).

Az elnökség döntésében nagy szerepet játszott Szőnyi János múltja, aki eddigi pályafutásával bizonyította: érde- mes a bizalomra.

SPORTMŰSOR

Szombat:
jégkorong: Magyarország-NDK „B” barátságos mérkőzés, Kisstadion, 18 ó.
kosárlabda: Férfi rájátszás, az 1-4. helyért: Csepel-Oroszlány, Csepel, 11 ó.
labdarúgás: Az NBI. 18. fordulóját: Tatabánya-Békéscsaba, 14.30 ó.; Bp. Honvéd-Haladás VSE, 14.30 ó.; PMSC-Debreceni VSC, 14.30 ó.; Veszprém-Ú. Dózsa, 14.30 ó.; Vasas-Siófok, 14.30 ó.; MTK-VM-Videoton-Waltham, 14.30 ó.; Váci Izzó-FTC, 14.30 ó.; Rába ETO-Csepel, 17 ó.

Az NB II. 17. fordulóját:
Keleti csoport (valamennyi 14.30): NYVSSC-Kecskeméti SC, Kazincbarcika-Debreceni Kinizsi, BVSC-Szolnoki MÁV MTE, Debreceni MTE-Diósgyőri VTK, Salgótarjáni Sfküveg-Eger SE, Mezőtúr-Szarvas, Mezőpáldy-Bajai SK, Szegedi Dózsa-Szeged SC.

Nyugati csoport (valamennyi 14.30): ZTE-Olajbányász, BMTE-Törley-Szekszárdi Dózsa, Dorog-Keszthelyi ATE, Paksi SE-III. ker. TTVE, Tapolca-Dunaferr SE, Oroszlány-Bp. Volán, Komló-Soproni SE, Ajka Hungalu-Mohács.

március 10., szombat:
ökölvívás: Bocskai-émlékverseny, döntők, Debrecen Városi Sportszarnok, 9 ó.
röplabda: Férfi bajnoki rájátszás, az 1-8. helyért: Tungsram SC-Nyíregyházi VSSC, 15 ó.; Kecskemét-Kapos Volán, 17 ó.

teke: Stadion-Print Pack Kupa magyar nemzetközi bajnokság, vegyes párosok, Stadion Szálló, 14 ó.

vízilabda: Magyar-kupa, a négy közé jutásért: Ú. Dózsa-Vasas, Komjádi uszoda, 17.30 ó.; Tungsram SC-FTC, Komjádi uszoda, 18.40 ó.; Magyarország-Szovjetunió ifjúsági válogatott-mérkőzés, Komjádi uszoda, 16.15 ó.

Vasárnap:
asztali tenisz: ETTU-kupa, női mérkőzés: BSE-Ásma Le Cress (francia), Szamos u., 17 ó.

jégkorong: Magyarország-NDK „B” barátságos mérkőzés, Kisstadion, 18 ó.
kosárlabda: Női bajnoki rájátszás, az 1-6. helyért: MTK-VM-Tungsram SC, Hungária krt., 16 ó.; BEAC-Gépszéves-Soproni VSE, Bogdánfy u., 18.30 ó.
teke: Stadion-Print Pack Kupa magyar nemzetközi bajnokság, egyéni döntők, Stadion Szálló, 8 ó.

tenisz: Országos fedett pályás-bajnokság, férfiak: Győr, Dózsa tornacsarnok, 8.30 ó.; nők: Boglárlelle, 8.30 ó.

vízilabda: Magyar-kupa a négy közé jutásért: FTC-Tungsram SC, Komjádi uszoda, 17.30 ó.; Vasas-Ú. Dózsa, Hajós Alfréd uszoda, 19.45 ó.; Magyarország-Szovjetunió válogatott ifjúsági mérkőzés, Komjádi uszoda, 16 ó.

DÁTUM

Dögkolbász és öncenzúra

Vannak esetek, amikor az ember kezében megremeg a papír, s gondolkodik, befűzze-e a gépbe, megírja-e azt a történetet, amit legszívesebben elhallgatna. Nem sírom vissza, hogy régen egyszerűbb volt, mert az információ még idejekorán elhalálozott, mielőtt felhasználóházához ért volna, de azon már jócskán töprengtek: vajon jól teszek-e, ha továbbgondolom az újvidéki Magyar Szó cikkét.

Névvél, címmel pontosan adható, hogy odaát X mézárós 90 kilogramm kolbász készített elhullott állatok húsból. Leírják, hogy ki szedte össze s melyik állattetemből két ízben azt a 230 kilogramm marha- és sertéshúst, amelyből – állítólag – csak a saját céljaira töltött. Az is kiderül, miúgy került a rutinellenőrzés során jötték rá. Alapos gyanú merült föl arra is, hogy három városban értékesített a több mint „élelmes” mézárós ebből a szokailan csemegéből.

Nagyjából eddig a hír, amit természetesen csupán azzal lehetne megtoldani, hogy a gyanús árut lefoglalták, készítője ellen pedig vizsgálatot indítottak. Mind-ezen túl mégis félelmek gyötörnek. Manapság, amikor már nem ritkaság kukázó nyugdíjast látni, vajon nem adok-e ötletet valakinek ahhoz, hogy ilyen olcsó hússal lássa el azokat, akiknek nem jut már hetente egyszer sem ilyesmire?! Ez a gondolat sokkal inkább visszatart, mint az, hogy a történet a maga eredetiségében borzalmas és visszataszító. Minderről mégsem az a jugoszláviai honpolgár tehet, akinek ez az ötlet eszébe jutott. Nem, erről a mi körülményeink tehetnek. Mi pedig aligha – ellenük...

#

Az MSZMP feljelentette Németh Miklóst

A Magyar Szocialista Munkáspárt ügyvezető titkársága köznyugalom megzavarásának vétsége, valamint hamis vád büntetőnek alapos gyanúja miatt feljelentette Németh Miklóst a Magyar Köztársaság legfőbb ügyészénél. Mint ismeretes, a miniszterelnök az Országgyűlés legutóbbi ülésén kijelentette: valamelyik megyében az MSZMP egyes volt vezetői, külső katonai segítségre is számítva, fegyveres puccsot készítettek elő. Ezt az állítást másnap Sárospatakon, az MSZP választási nagygyűlésén, képviselőjelöltként megismételte. Ezek a kijelentések – hangsúlyozza a feljelentés – a kiélezett politikai helyzetben különösen alkalmasak voltak arra, hogy az MSZMP tagsága, a lakosság egy meghatározott csoportja ellen gyűlöletet keltsen. A beadvány szerint Németh Miklósnak hivatalból ismernie kellett a Belügyminisztérium jelentését, amely szerint a kijelentésben szereplő vád alaptalan.

(MTI)

Az ország sok vidékén hó alig esett

Az évtized legszárazabb tele van mögöttünk. Az ország sok vidékén hó alig esett. E sok szempontból kellemes körülmény a mezőgazdaságban szinte vészhelyzetet teremtett. Helyenként, mint például a Közép-Tiszavidék egyes termőterületein, már most 130–160 milliméter közötti a talaj csapadékhiánya. Jász-Nagykun-Szolnok megye szakemberei szerint a megye határában található mintegy 150 ezer hektár őszi kalászosnak körülbelül az egyharmadát máris veszélyezteti a vízhiány.

A télen elmaradt hó, a télutó esőhiánya után tovább súlyosbították a helyzetet az elmúlt napok talajszárító szélvihari.

Mindez nyilvánvalóvá teszi, hogy az idén nagyon korán meg kell kezdeni az öntözést.

A térség vízügyi intézményei hozzáfogtak az előkészítéshez: a Tisza és a mellékfolyói mentén már dolgoznak azon, hogy az öntözőtelepek mielőbb üzemkészek legyenek. A Nagygunyban, a Tiszazugban napokon belül üzembe helyezik az első öntözőberendezéseket is. A gabonafélékre, évelő kertészeti és takarmánynövényekre juttatnak velük csapadékot. A Tisza-tó öntöző-rendszeréből 80–100 ezer hektár mezőgazdaságilag művelt terület kaphat életet vizet.

A rendkívül száraz időjárás miatt az utóbbi három hétben az országban 1600 erdő- és avartűz keletkezett, a kár megközelíti a 100 millió forintot. A BM Tűzoltóság Országos Parancsnoksága kéri a lakosságot, hogy tartózkodjon a szabadban történő tüzeléstől, ne dobjon el égő gyufát vagy cigarettát.

Tej – napraforgómagból

A japán Sumitomo új módszerével a vitaminokban gazdag, tejhez hasonló, jó ízű emulzió készíthető napraforgómagból. Az eljárást eddig 19 országban szabadalmaztatták. A napraforgó-

tejben levő tápanyagok (fenolajsav, E-vitamin, aminosavak és ásványi anyagok) védenek az érzelmeszedéstől, a magas vérnyomástól és a szívbetegségektől.

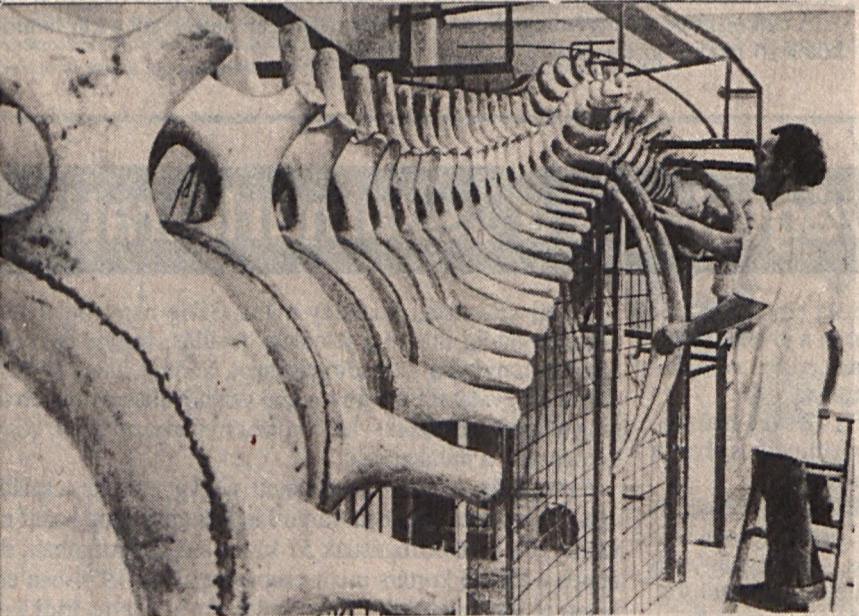
A CETEK ÉLETE

A ceteket erősen megtizedelte az emberiség, s most fennmaradásukat tervszerű intézkedésekkel biztosítani igyekeznek: a vonulási útjaik, csoportonkénti megoszlásuk, elkülönüléstük ismerete lehetővé teszi, hogy vadászataik ne okozza kipusztulásukat. Egy elszigetelt cetnépességben például kisebb vadászásákmány is nagy csökkenést okozhat, a helyi állomány utánpótlását gátolhatja, különösen, ha sok nőstényt lőnek ki.

A legnagyobb kékbálnák súlya több mint 100 tonna, néha elérik a 130 tonnát is, sőt mértek már (persze darabokban, mert ekkora mérleg nincs – bálnavadászahajón) 134 tonna súlyú példányt is. E vízi emlősök hossza meghaladja a 30 métert, s így a legnagyobb állatok, amelyek valaha is éltek Földünkön. Az évmilliókkal ezelőtt élt ősbálnák kisebbek voltak a maiaknál. Ha az ember nem pusztítaná (vagy pusztította volna) ki őket, néhány millió év alatt még nagyobbra fejlődnének. A mintegy hetvenmillió évvel ezelőtt élt legnagyobb sárkánygyíkok feleakkora súlyúak sem voltak. Nem is lehettek nagyobbak, mert ekkora súlyú állat már csak vízben élhet, ahol nem kell saját súlyát cipelnie. A kékbálna „nehéz szívvel” él, vérkeringésének motorja egy tonnát nyom.

A cetek vándorlásának vizsgálatára az angol Tengeri Biológiai Egyesületek kutatói újabb módszert dolgoztak ki. A bálnák fő táplálékai közé tartoznak a mélytengeri tintahalak. Ezek kitűnő állkapcsai nem emésztődnek meg a cet gyomrában, vizsgáljuk sok új információhoz juttatta a kutatókat. Érdekes például, hogy a 10 méter hosszúságú meg nem haladó állatok gyomortartalmában egyáltalán nem, vagy alig találtak ilyent. Nagyobb mennyiségben csak a 11 méternél hosszabb cetek gyomrában volt lábasfejű-maradvány, mégpedig annál több, minél nagyobb volt a cet. Ez viszont azt jelenti, hogy a nagyobb cetpéldányok délebbre vándorolnak, mint a kisebbek, mert csak ott juthatnak hozzá ezekhez a tintahalakhoz.

Egy-egy hím (ez mindig a nagyobb állat) több kisebb nőstényt gyűjt maga köré. A cet-háremek nem ritkán falkákká, „iskolákká” verődnek össze. Egy-egy „cetiskolában” olykor 200 példány is összetart. A hímek és nőstények párosítását hosszú szerelmi játék előzi meg. A négy méter hosszú, 1300 kg súlyú ivadék 16 havi vemhességi idő után születik meg. Az anya borjának világra hozásakor hanyatt fordulva hasát a víz színe fölé emeli. Így a farkával előre kibújó cetbébi, még mielőtt a vízbe potyanna, tüdejét levegővel szívatja tele. Az anyát az újszülött gondozásában többnyire egy másik nőstény is segíti. A cetanya „kicsinyét” a víz színe alatt szoptatja. A cetteljnek csak 50 százaléka a víz tartalma, pedig tízszerese több a tehéntejénél. A cetborjú, amely e táp- és vitamindús anyatejtől naponta körülbelül 300 litert szopik, rendkívül gyorsan nő, és testsúlyát napi 100 kilóval gyarapítja.

13 méteres bálna csontváza a Karlsruhei Múzeumban (MTI-Press)

Autósorszámok

Trabant Lim. Hyc.	Bp.	785
Trabant Combi Hyc.	Bp.	248
Trabant Lim. Spec.	Bp.	22 240
	Debr.	19 434
	Győr	17 604
	Szeged	1517
Trabant Combi Spec.	Bp.	8907
	Debr.	7169
	Győr	6811
Wartburg Standard	Bp.	6454
	Debr.	4262
	Győr	4274
Wartburg Special	Bp.	6987
	Debr.	5842
	Győr	4734
Wartburg Spec. toltó.	Bp.	17 870
Wartburg Tourist	Bp.	6152
	Debr.	3387
	Győr	2178
Lada 1200 S	Bp.	54 174
	Debr.	38 792
	Győr	20 120
Lada 1300 S	Bp.	25 667
	Debr.	21 200
	Győr	10 745
Lada Samara 2108 (3 a.)	Bp.	8688
	Debr.	5908
	Győr	4054
Lada Samara 2109 (5 a.)	Bp.	159
	Debr.	362
	Győr	13
Lada 1500 L (2107)	Bp.	22 713
	Debr.	18 254
	Győr	7617
Lada Combi (2104)	Bp.	2750
	Debr.	1595
	Győr	1060
Lada Niva (2121)	Bp.	1512
Skoda 105 L	Bp.	12 889
	Debr.	9632
	Győr	9636
Skoda 120 L	Bp.	36 911
	Debr.	19 205
	Győr	23 799
Polski Fiat 126	Bp.	9196
	Debr.	5023
	Győr	4309
Polski Fiat 1500	Győr	341
Dacia TX 1310	Bp.	26 361
	Debr.	19 622
	Győr	17 206
	Szeged	240
Dacia Combi 1310	Bp.	10 091
	Debr.	5777
	Győr	4585
	Szeged	28
Dacia TLX 1310	Bp.	21 500
	Debr.	13 049
	Győr	13 362
	Szeged	20 538
Zastava		76
Volga Limousin		47
Volga Combi		1360
Opel Kadett		754
Volkswagen Golf		990
Maruti		990

Szovjet csapatkivonás

Hétfőn, 1990. március 12-én megkezdődik Magyarországon állomásozó szovjet csapatok kivonása. Erről alapodott meg pénteken Moszkvában a Somogyi Ferenc külügyi államtitkár vezette magyar és az Ivan Aboimov külügyminiszter-helyettes vezette szovjet küldöttség.

Az egyezmény értelmében a csapatkivonás befejezésének dátuma 1991. június 30. Mint Somogyi Ferenc Moszkvában dolgozó magyar újságíróknak elmondta, a kivonulás befejezésére vonatkozó időpont kérdésében végül is sikerült a szovjet féllel elfogadtatni a magyar kormány álláspontját. A jelzett időpont után hazánkban nem marad sem szovjet katoná, sem a szovjet hadsereg tulajdonát képező ingóság és ingatlan.

Bush elnök esete a telefontal

Sajátos „tréfa” áldozatául esett az amerikai elnök: azt hitte, hogy Ali Akbar Hasemi Rafszandzsani iráni elnökkel beszél telefonon a Libanonban fogvatartott amerikai túsok kiszabadulásáról – de valójában egy ismeretlen szélhámós volt a telefonvonal másik végén.

A bizzar, még februárban megesezt történetről a CBS hálózat számolt be csütörtök este.

Eszerint egy közvetítő kapcsolatba lépett a Fehér Ház nemzetbiztonsági apparátusával, jelezve: az iráni államfő beszélni kíván George Bush elnökkel a túsok ügyéről.

Irán-barát szélsőségesek évek óta tizenhét nyugatit, köztük nyolc amerikaiat tartanak fogva Libanonban. Az amerikai kormány hivatalosan nem hajlandó egyezkedni szabadulásuk ügyében, de George Bush már korábban jelezte, hogy kész beszélni az irániakkal, ha ezzel segíthet a túsok kiszabadulásában. Irán egyébként dollármilliókra rügő, az Egyesült Államokban befagyaszott követeléseit és a régen kifizetett amerikai hadianyagot szeretné megkapni.

A Fehér Ház nyilvánvalóan rendkívül fontosnak tartja, hogy sikert érjen el a tús-ügyben – csak ezzel magyarázható a szinte példa nélkül álló eset. Bár állítólag az illetékes szervek ellenőrizték a közvetítőt és a megadott telefonszámot, tény, az amerikai elnök ízetlen „tréfa” vagy provokáció áldozata lett. Az elnöki sajtóhivatalnak a jelentések után nem maradt más választása, mint hogy péntekre virradóan megerősítse a történetet.

A jövő Európája címmel nemzetközi kerekasztal-beszélgetésre kerül sor Pápan, március 10-én 19.00 órakor a Pedagógus Művelődési Házban. A beszélgetés résztvevői az Osztrák Néppárt burgenlandi Ifjúsági Tagozata, a MADISZ az Erdélyi Magyarok Ifjúsági Szervezete, a Független Magyar Kezdeményezés nevű felvidéki politikai szervezet, valamint a FIDESZ Veszprém megyei csoportjának delegációi, köztük a megyei képviselőjelöltek: dr. Kövér László, dr. Patonai Péter és Szelényi Zsuzsa.

Hétfői számunkban olvashatják, hogy Kádár is szegfűvel kezdte